

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

Presorted standard
U.S. Postage
PAID
Berwyn, IL
Permit No.408

Czech Mission, P.O. Box 508 576, Cicero, IL 60804

No 7 - JULY 2004

Slovenský kostel sv. Šimona, apoštola

Ještě před první světovou válkou osadníci slovenské farnosti sv. Michaela Archanděla bydlící západně od známé čtvrti „Back of the Yards“ s tehdy největšími světovými jatkami, kde mnozí z nich našli práci, zamýšleli založit pro sebe farnost blíže svých obydlí. Proto svolali schůzi, na kterou se dostavilo 60 mužů, a kterou vedl farář od sv. Michaela Otec Řehoř Vaniščík, slovenský benediktin. Zvolili si výbor a ke konci roku 1916 koupili deset stavebních míst na 51. ulici a Californii a tři na Fairfield. Budoucí farnosti dali jméno sv. Petra a Pavla. Avšak první světová válka způsobila značné finanční těžkosti, takže uplynulo deset roků než opravdu byla farnost ustanovena v srpnu 1926. Tehdy chicagský arcibiskup Jiří kardinál Mundelein pověřil Otce Eduarda A. Sendeka Aby založil pro Slováky na 51. ulici a Californii farnost a to pod jménem sv. Šimona, apoštola, neboť v jejich blízkosti Poláci již založili farnost sv. Petra a Pavla.

Otec Eduard Sendek sloužil první mši svatou v nově založené farnosti 3. října 1926 v obchodě na 2624 W. 51. ulici. Začal ale hned stavět dřevěný dočasný kostelík, který byl dohotoven v první polovině roku 1927. Mezitím Otec Sendek vymohl na arcibiskupství půjčku na vybudování nového velkého kostela. Plány připravil architekt Jan Slovinec. 17. června 1928 přišel kardinál Mundelein posvětit základní kámen celého farního komplexu, jenž zahrnoval kostel, školu, farní budovu a klášter pro řeholní sestry. V září 1928 si farníci vyprosili z Danville v Pensylvanii pět slovenských sestřiček z kongregace sv. Cyrila a Metoděje, které otevřely školu a do pěti tříd zapsaly 193 dětí. Za několik roků již vyučovaly v osmi třídách přes 300 žáků. K posvěcení kostela kardinálem Mundeleinem 19. června 1929 byl připraven nádherný program, jehož se účastnily desítky slovenských náboženských i civilních spolků z chicagské oblasti. Starý kostel byl pak používán na kulturně - společenské podniky. Od samého počátku nové osady hlavní oporou celé farnosti byly ženy sdružené v „Klubu pilných pracovnic“, které obstarávaly

potřebné věci pro kostel a opravdu pilně sháněly finanční pomoc. Později byly přejmenovány na „Klub matek“ a v současné době pracují pod názvem „St. Simon Women's Guild“ (Ženské sdružení sv. Šimona). Jejich příklad následovali muži ve spolku „Svatého Jména Ježíš“ (později změněný na Men's Club) a náboženské organizace jako St. Ann Society, St. Bernardine Society, Spolok Slovákov pri kostole sv. Šimona, Slovak Catholic Sokol a další.

9. prosince 1931 byl jako druhý farář farnosti sv. Šimona jmenován Otec Josef A. Job. Svůj úřad zde zastával přes dvacet roků až do své smrti 19. května 1952. Otec Job sloužil pro duchovní potřeby farnosti v době jejího růstu a rozkvětu. Během „Velké hospodářské krize“ zde byly měsíční sbírky kolem \$ 1.500, což by v dnešní době představovalo sumu přes \$ 20.000. V třicátých letech vznikaly početné organizace, jež pořádaly různé aktivity, z nichž se potom vytvářely tradice, které dál pokračovaly. V roce 1940 byla v kostele pořízena nová okna, kde obyčejné sklo bylo nahrazeno barevným katedrálním. Na 20 oknech byli vyobrazeni světcí a světice, kteří více než šedesát roků dotvářejí posvátnou atmosféru chrámu. Jednotlivá okna v hodnotě \$ 300 byla tehdy věnována jako dar jednotlivci, rodinami nebo farními spolky. Během druhé světové války odešlo na frontu z farnosti 264 mužů, z nichž 22 padlo v boji. 23. listopadu 1947 byl zaplacen celý farní dluh, což bylo oslaveno tak, že dlužní úpis v celkové hodnotě \$ 147.000 (dnes by to bylo asi dva miliony dolarů) byl veřejně spálen.

V červnu 1952 nastoupil jako třetí farář do farnosti sv. Šimona Otec Josef Petro. Pod jeho vedením se rozvinuly nové duchovní a společenské činnosti. Hlavně se jednalo o stavební projekty. Uvažovalo se o plánech na stavbu nového kostela a školy. Nakonec byly plány přehodnoceny, protože farníci rozhodli, že nová škola je potřebnější než nový kostel. 17. září 1961 se začalo se stavbou nové školy, rozlehlé společensko - sportovní haly a kafeterie. Ško-

la se stala jedním z nejmodernějších katolických zařízení města Chicaga, především pro svá hygienická a protipožární opatření.

V únoru 1966 byl jmenován čtvrtým farářem u sv. Šimona Otec Daniel Romančík. Bylo to v době, kdy byly zaváděny ve farnostech reformy druhého vatikánského koncilu. Farnost sv. Šimona byla první z jihozápadních farností chicagské arcidiecéze, která 8. prosince 1966 ustanovila Farní radu, která zahrnovala Školní výbor a zároveň Výbor finanční, liturgický a sociálních aktivit. Farní rada se skládá z 20 členů, někteří jsou jmenováni a další voleni. Také ve slavení liturgie nastaly příslušné změny s větší účastí laiků a nahrazením latiny národními jazyky. Ke zlatému jubileu farnosti v roce 1976 oficiální arcidiecézní noviny „New World“ (Nový svět) uvedly: „Farnost sv. Šimona se ze svých počátečních 50 farníků a hotovosti \$ 200 rozrostla na 900 rodin s 3.500 farníky a farním majetkem v hodnotě milion dolarů.“ V tomto jubilejním roce farnost také vyrovnala dluh ve výši \$ 638.761.

27. července 1977 ustanovení Otce Jana A. Petrika, jako pátého faráře farnosti, bylo zvlášť významné, neboť to byl návrat rodného syna do svého domova. Otec Jan Petrik je prvním knězem narozeným ve farnosti sv. Šimona, a který získal ve zdejší škole základní vzdělání. Pod jeho vedením se farnost vyhnula finančním těžkostem, ve kterých se ocitly okolní farnosti v osmdesátých a devadesátých letech, když se z nich původní obyvatelé začali stěhovat do západních předměstí a jejich místa zaujímali přestěhovalci z Mexika a dalších jihoamerických států.

V roce 1993 farnost sv. Šimona důstojně oslavila vytvoření nezávislého Slovenského státu. Prezident Slovenské republiky Michal Kováč se svou manželkou se účastnil mše svaté v kostele sv. Šimona při své návštěvě Chicaga v roce 1995.

Pokračování na str. 19

*Foto na titulní straně:
Kostel svatého Šimona v Chicagu*

800 let od kanonizace svatého Prokopa, opata sázavského

Postrachu zpupných v dobách všech,
s jakou to slávou
zdviháš se mocný v srdci Čech
tam nad Sázavou,
svých krajanů vždy věrná stráž,
veliká pomoc, mluvčí náš
v tom sporu odvěkém o víru, řeč a zem.

Poustevník v lesních tišinách,
jenž hořel Kristem,
naháněls peklu hrozný strach
v dychtění čistém
křesťanství pevně zasadit
do srdce země jako štít
proti všem nástrahám jak světlo proti tmám.

By přešlo zlo a vládl Bůh,
svázal jsi d'ábla
a zapráhl jej v těžký pluh,
moc jeho slábla,
a rostlo světlo, celá zem
vzkvétala Božím odkazem,
zorána pluhem tvým s tím divným spřežením.

Neb jen když nitra neplodná,
ó Hospodáři,
zkyprí se v pole úrodná,
setbě se daří.
Proto jsi oráč srdcí byl
a slovo spásy do nich sil,
že dodnes tady zrá pro Krista setba tvá.

Udeř svou berlou vetřelce,
jenž odkudkoli
na statky víry sáhnout chce,
zahoj, co bolí.
Záštitu čistých, dej, by zlo
zkroceno tebou sloužilo
v náš prospěch bezděký tady i na věky.

Drž silně, hrozný opate,
navzdory smrti
dědictví kdysi přijaté,
jež nerozdrtí
zlý čas a vládců nepřízeň,
nepřestane se vlnit žeň
a stoupat v modrojas vděčnosti naší hlas.

Jan Zahradníček, v roce 1949

Svatý Prokop se narodil kolem roku 970 v Chotouni u Českého Brodu. Původně byl slovanským světským knězem, stal se benediktínem a později (kolem r.1009) se rozhodl pro přísnější život poustevníka v lesní pustině u Sázavy. S pomocí knížete Oldřicha a jeho syna Břetislava I. tam kolem roku 1032 založil klášter a stal se jeho opatem. V sázavském klášteře se pěstovala slovanská bohoslužba jako dědictví po Velké Moravě až do roku 1096. Sv. Prokop zemřel na Sázavě 25.března 1053 a papež Inocenc III. ho roku 1204 prohlásil za svatého. Byla to první papežská kanonizace českého světce v historii. Na Sázavě ji slavnostně provedl papežský legát, kardinál Guido 4.července 1204. V tento den se také slaví Prokopův svátek.

Více o historii sv. Prokopa čtěte na str.14

Bože, tys povolal svatého Prokopa, aby kolem sebe shromáždil ty, kdo se k tobě chtěli přiblížit modlitbou chvály a prací pro své bližní; na jeho přimluvu veď i nás, ať se modlíme a pracujeme tak, abychom stále žili ve spojení s tebou. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

LITURGICKÁ ČTENÍ

18.neděle v mezidobí - 1.srpna 2004

1.ČTENÍ - Kaz 1, 2;21-23

Čtení z knihy Kazatel

Marnost nad marnost - praví Kazatel - marnost nad marnost, všechno je marnost. Vždyť se stává, že někdo pracuje moudře, rozvážně a úspěšně, a nakonec to dá do vlastnictví jinému, kdo na tom nepracoval. I to je marnost a velké zlo. Co má člověk za všechno svoje namáhání a snahu, s níž se plahočí pod sluncem? Ano, po všechny dny má jen starosti; trápení je jeho zaměstnání, ani v noci si jeho srdce neodpočine. I tohle je marnost.

2.ČTENÍ - Kol 3, 1-5.9-11

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Když jste s Kristem byli vzkříšeni, usilujte tedy o to, co pochází shůry, kde je Kristus po Boží pravici. Na to myslíte, co pochází shůry, ne na to, co je na zemi. Jste přece už mrtví a váš život je s Kristem skrytý v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, potom se i vy s ním ukážete ve slávě. Umrtvete proto všechno, co je ve vašich údech pozemského: smilství, nečistota, chlípnost, zlá žádostivost a chamtivost, to je modloslužba. Neobelhávejte jeden druhého. Svlečte ze sebe člověka starého s jeho počínáním, a oblečte člověka nového, který se obnovuje k správnému poznání, aby se podobal svému Stvořiteli. Tady už není Řek nebo Žid, obřezaný nebo neobřezaný, barbar, Skyta, otrok nebo člověk svobodný, ale všechno a ve všem je Kristus.

EVANGELIUM - Lk 12, 13-21

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Někdo ze zástupu požádal Ježíše: „Mistře, řekni mému bratři, aby se rozdělil se mnou o dědictví!“ Odpověděl mu: „Človče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“ Potom jim řekl: „Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má.“ Pověděl jim toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: „Co udělám? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,“ řekl si, „strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hodu!“ Bůh mu však řekl: „Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši a čím bude to, co jsi nashromáždil?“ Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“

19.neděle v mezidobí - 8.srpna 2004

1.ČTENÍ - Mdr 18, 6-9

Čtení z knihy Moudrosti.

Ta noc, (v níž byli pobiti prvorozenci Egyptanů,) byla napřed oznámena našim otcům, aby byli dobré mysli, když bezpečně poznají, jakým přísahám uvěřili. Pak tvůj lid už očekával záchranu spravedlivých a zkázu nepřátel. Neboť čím jsi trestal protivníky, tím jsi oslavil nás, když jsi nás povolal. Vždyť skryté obětovaly zbožné děti dobrých (rodičů) a svorně si uložily božský zákon, že

svatí budou mít stejný podíl na stejných dobrech i stejných nebezpečích, když předtím zazpívali chvalozpěvy otců.

2.ČTENÍ - Žid 11, 1-2.8-19

Čtení z listu Židům.

Bratři! Víra je obsahem toho, v co doufáme, je přesvědčením o věcech, které nevidíme. Pro ni se našim předkům dostalo pochvaly. Protože Abrahám věřil, uposlechl Boží výzvy, aby se vystěhoval do země, kterou měl dostat v dědičné držení; vystěhoval se, ačkoli nevěděl, kam jde. Víra ho vedla k tomu, aby se usadil v zaslíbené zemi jako cizinec, bydlel ve stanu, podobně jako Izák a Jakub, kterým se dostalo dědictvím stejného příslibu. Čekal totiž na město s pevnými základy, které sám Bůh vystaví a založí. I Sára uvěřila, a proto dostala sílu stát se matkou, a to přes svůj pokročilý věk, protože se spolehla na toho, který ten slib dal. A tak z jednoho muže, a to už věčného, vzešlo tolik potomků jako hvězd na nebi a jako písku na mořském břehu, který nikdo nespočítá. Tito všichni umírali s vírou, i když se nedočkali toho, co bylo slíbeno: jen zdáli to viděli a radostně vitali a prohlašovali, že jsou na zemi jenom cizinci a přistěhovalci. Když tak mluvili, dávali tím najevo, že pravou vlast teprve hledají. Kdyby měli na mysli tu, z které se odstěhovali, měli by přece dost času se tam vrátit. Ale oni toužili po lepší vlasti, totiž nebeské. Proto se ani Bůh za ně nestydí a nazývá se jejich Bohem a připravil jim město. Protože měl Abrahám víru, přinesl Izáka v obět, když ho Bůh zkoušel. Svého jediného syna chtěl obětovat, třebaže mu bylo slíbeno: „Od Izáka budeš mít potomky.“ On totiž uvažoval takto: Bůh má dost moci, aby vzkřísil třeba i mrtvé. Proto také Izáka dostal nazpátek i jako předobraz.

EVANGELIUM - Lk 12, 32-48

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Neboj se, malé stádce! Váš Otec rozhodl, že vám dá království. Prodejte svůj majetek a rozdejte na dobré skutky. Opatřte si měšce, které nezpuchřejí, poklad v nebi, kterého neubývá, kam se k němu zloděj nedostane a kde ho mol nerozežere. Vždyť kde je váš poklad, tam bude i vaše srdce. Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, když přijde a zatluče. Blahoslavení služebníci, které pán při svém příchodu najde, jak bdí. Amen, pravím vám: Přepáše se, pozve je ke stolu, bude chodit od jednoho k druhému a obsluhovat je. A když přijde po půlnoci nebo při rozednění a nalezne je tak, jsou blahoslavení. Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nenechal by ho prokopat se do domu. I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenačkáte.“ Petr se ho zeptal: „Pane, říkáš toto podobenství jenom nám, nebo všem?“ Pán řekl: „Kdo je tedy ten věrný a rozvážný správce, kterého pán ustanoví nad svým služebnictvem, aby jim dával včas přiděl jídla? Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu najde, že to dělá! Opravdu, říkám vám: Ustanoví ho nad celým svým majetkem. Kdyby si však onen služebník pomyslí: „Můj pán hned tak nepřijde,“ a začne tlouci čeledíny a děvečky, jíst, pít a opíjet se, přijde pán toho služebníka v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, ztrestá ho a odsoudí ho ke stejnému údělu s nevěřícími. Služebník, který zná vůli svého pána, a přece nic podle jeho vůle nepřipraví a nezařídí, dostane mnoho ran. Ten však, kdo ji nezná, a udělá to, co zasluhuje bití, dostane jich méně. Kdo mnoho dostal, od toho se mnoho očekává, a komu se mnoho svěřilo, od toho se bude víc žádat.“

Slavnost Nanebevzetí Panny Marie 15.srpna 2004

1. ČTENÍ - Zj 11.19a: 12.1.3-6a

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Boží chrám v nebi se otevřel a ukázala se v něm archa jeho úmluvy. Pak se objevilo na nebi veliké znamení: žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou z dvanácti hvězd kolem hlavy. Potom se objevilo na nebi další znamení: veliký ohnivý rudý drak se sedmi hlavami a deseti rohy a na každé hlavě měl čelenku. Ocasem smetl třetinu hvězd z nebe a svrhl je na zem. Ten drak se postavil před ženu, která měla rodit, aby pohltit její dítě, jakmile ho porodí. A porodila syna, chlapce, toho, který má vládnout všem národům železným prutem. Avšak její dítě bylo uchváčeno do nebe k Bohu, k jeho trůnu. Žena pak uprchla na poušť, kde měla místo připravené od Boha. Tu jsem uslyšel hlasité volání v nebi: „Od nynějška patří vítězství, moc a královská vláda našemu Bohu a panování jeho Pomazanému.“

2. ČTENÍ - 1 Kor 15.20-27.3

Čtení z prvního listu sáteleho apoštola Pavla Korintánům.

Bratři! Kristus vstal z mrtvých, a to jako první těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: Na prvním místě je Kristus, pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otcí a až zlomí (vládu) všech možných knížat, mocností a sil. On totiž musí kralovat, 'dokud mu Bůh nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám', jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. 'Všechno' totiž Bůh 'podřídil pod jeho nohy'.

EVANGELIUM - Lk 1, 39-56

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V těch dnech se Maria vydala na cestu a spěchala do jednoho judského města v horách. Vešla do Zachariášova domu a pozdravila Alžbětu. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, dítě se radostně pohnulo v jejím lůně. Alžběta byla naplněna Duchem svatým a zvolala mocným hlasem: „Požehnaná jsi mezi ženami a požehnaný plod života tvého! Jak jsem si zasloužila, že matka mého Pána přišla ke mně? Vždyť jakmile zazněl tvůj pozdrav v mých uších, dítě se živě a radostně pohnulo v mém lůně. Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána!“ Maria řekla: „Velebí má duše Hospodina a můj duch jásá v Bohu, mém spasiteli, neboť shlédł na svou nepatrnou služebnici. Od této chvíle mě budou blahoslaviti všechna pokolení, že mi učinil veliké věci ten, který je mocný. Jeho jméno je svaté a jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí. Mocně zasáhl svým ramenem, rozptýlil ty, kdo v srdci smýšlejí pyšně. Mocně sesadil z trůnu a ponížil povýšil, hladové nasýtil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou. Ujal se svého služebníka Izraele, pamatoval na své milosrdenství, jak slíbil našim předkům, Abrahámovi a jeho potomkům navěky.“ Maria zůstala u Alžběty asi tři měsíce a pak se vrátila domů.

* * *

21.neděle v mezidobí - 22.srpna 2004

1.ČTENÍ - Iz 66, 18-21

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Toto praví Hospodin: „Znám jejich skutky a jejich myšlenky. Přijdu, abych shromáždil všechny národy a jazyky. Přijdou a uzří mou slávu. Udělám na nich znamení a pošlu některé z těch, kdo se zachránějí, k národům Taršíše, Putu, Ludu, Mešechu, Rosu, Tubalu, Javanu, k dálným ostrovům, které o mně neslyšely mluvit a neviděly mou slávu. Budou hlásat národům mou slávu. Přivedou všechny vaše bratry ze všech národů jako dar Hospodinu na koních, na vozech, na nosítkách, na mezcích a na velbloudech na mou svatou horu do Jeruzaléma - praví Hospodin - jako když synové Izraele přinášejí v čistých nádobách dary do Hospodinova domu. A také z nich si vezmu kněze a levity“ - praví Hospodin.

2.ČTENÍ - Žid 12, 5-7. 11-13

Čtení z listu Židům.

Bratři! Pustili jste z hlavy, že Bůh vás povzbuzuje jako své syny: „Když tě Pán vychovává, můj synu, neber to na lehkou váhu, ani neklesej na mysli, když tě kára. Pán totiž trestá toho, koho má rád, a šlehá každého, koho uznává za svého syna.“ V té kázni vytrvejte! Bůh s vámi jedná jako se svými dětmi. Vždyť kterého syna otec nekárá? Pokud ovšem taková přísná výchova trvá, nezdá se radostná, nýbrž bolestná, ale potom to nese těm, kdo tou školou prošli, ovoce miru, totiž spravedlnost. Posilněte proto ochablé ruce a klesající kolena. Připravte pro své kroky přímé stezky, aby se chromý úd nevymkl, ale spíše uzdravil.

EVANGELIUM - Lk 13, 22-30

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš se ubíral od města k městu, od vesnice k vesnici, učil a pokračoval v cestě do Jeruzaléma. Někdo se ho zeptal: „Pane, je málo těch, kdo budou spaseni?“ Řekl jim na to: „Usilujte o to, abyste vešli těsnými dveřmi! Říkám vám: Mnoho se jich bude snažit vejít, ale nebudou moci. Jakmile se pán domu zvedne a zavře dveře, a vy zůstanete venku a začnete tlouci na dveře a volat: 'Pane, otevři nám!', odpoví vám: 'Neznám vás, odkud jste.' Tu začnete říkat: 'Vždyť jsme s tebou jedli a pili a učil jsi u nás na ulicích!' Ale on vám odpoví: 'Nevím, odkud jste. Pryč ode mě, všichni jste páchali nepravostí!' Tam bude pláč a skřipění zubů, až uvidíte, jak Abrahám, Izák, Jakub a všichni proroci jsou v Božím království, ale vy budete vyhnáni ven. A přijdou od východu a od západu, od severu a od jihu a zaujmou místo u stolu v Božím království. Ano, jsou poslední, kteří budou prvními, a jsou první, kteří budou posledními.“

ČESKÉ MŠE SVATÉ

V kostele Panny Marie Svatohorské
2412 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

JSOU KAŽDOU SOBOTU
V 6.30 HODIN VEČER

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 2. do 30.června 2004

Politické události

Volby do Evropského parlamentu skončily fiaskem pro ČSSD

Nejsilnější vládní strana zísкала pouze 8,8% hlasů, což pro ni znamená dva z celkového počtu 24 českých euro-mandátů. Ještě hůře skončila nejmenší vládní strana, Unie svobody (US). Ačkoli sestavila kandidátku s dalšími třemi menšími liberálními stranami, u voličů zcela propadla a se ziskem 1,7% hlasů se do EP vůbec neprobojovala. Jedinou vládní stranou, která si dokázala udržet své voličstvo, se stala KDU-ČSL, která si připsala za 9,6% hlasů dva mandáty. V prvních českých volbách do EP, které se uskutečnily 11. a 12.června, tak zcela jednoznačně zvítězily strany opozice. Suverénním vítězem se podle očekávání stala ODS, která získala za 30% hlasů devět křesel. Druzí komunisté s 20,3% hlasů mají šest mandátů a třetí místo překvapivě obsadila společná kandidátka Sdružení nezávislých kandidátů (SNK) a Evropských demokratů (ED), již dalo důvěru 11% voličů, což znamenalo zisk tři mandátů. Volit přišlo pouze 28,3% oprávněných voličů. Nízká účast nahrála ODS, KSČM a KDU-ČSL, které mají dlouhodobě nejstabilnější voličskou základnu. Premiér Vladimír Špidla označil tento faktor za velmi významnou příčinu drtivé volební porážky socialistů. "Sociálně-demokratičtí voliči nepřišli," prohlásil pro ČTK. K dalším příčinám neúspěchu ČSSD pak přiřadil také vnitrostra-

nickou rozháranost. "Obraz ČSSD je už delší dobu neurovnaný a rozhádaný, a to je určitě jedna z dalších příčin," řekl ČTK Špidla.

Špidlova vláda

po eurovolbách padla

Neúspěch ČSSD ve volbách do Evropského parlamentu vyvolal hlubokou krizi vlády. Premiér Vladimír Špidla musel čelit útokům opoziční ODS, i kritice své vlastní strany. Špidlův boj o křeslo premiéra i předsedy ČSSD skončil v sobotu 26.června na jednání ústředního výkonného výboru strany. Špidla rezignoval na stranickou i vládní funkci. Demisi vlády s ministry projedná ve středu na řádném zasedání kabinetu. Poté to oznámí prezidentu Václavu Klausovi. "Nepodařilo se mi na ústředním výkonném výboru obhájit svou koncepci koalice 101 hlasů založené na půdorysu KDU-ČSL, Unie svobody a sociální demokracie," uvedl na tiskové konferenci po zasedání stranického orgánu jako důvod rezignace na funkci premiéra. "Nemáte-li podporu svého politického hnutí, těžko můžete dělat premiéra," řekl novinářům. Funkci lídra opouští prý proto, aby se "věci daly do pohybu". Ve vedení ČSSD by totiž Špidla podle stranických stanov mohl zůstat i po sobotním hlasování o nedůvěře v jeho osobu. Přestože mu ji vyslovilo 103 členů ústředního výkonného výboru, k jeho odvolání by to nestačilo, protože to není třípětinová většina, jak ukládají stanovy. Špidlův rival Stanislav Gross, který po něm pře-

vezme vedení ČSSD a podle očekávání bude vyjednávat i o nové vládě, naopak v hlasování jednoznačně uspěl. Zatímco mu vyslovilo nedůvěru 51 členů výboru, 106 mu jich důvěru naopak dalo. Odcházející Špidla je přesvědčen, že jeho kabinet po dva roky "země dobře spravoval". Špidla patří k prvním členům po listopadu 1989 obnovené sociální demokracie. Pochází z jižních Čech. V ČSSD připravoval ještě za Zemanova vedení sociální program strany. Po vítězných volbách v roce 1998 se stal ministrem práce a sociálních věcí menšinového sociálně-demokratického kabinetu Miloše Zemana. Krátce byl pověřen i výkonem funkce ministra zdravotnictví, když resort opustil ministr Ivan David. Předsedou ČSSD se stal na sjezdu v roce 2001, na kterém už tehdejší předseda Zeman nekandidoval. Ústřední výkonný výbor ČSSD pověřil Stanislava Grosse, aby vedl další jednání o nové vládě. Podle neoficiálních informací dává Gross přednost menšinové vládě s KDU-ČSL, v níž by měl být i předseda lidovců Miroslav Kalousek. Na tiskové konferenci ale Gross řekl jen to, že by si přál vznik vlády, která by se neopírala o podporu komunistů. Nevyloučil další spolupráci současných koaličních partnerů. Gross, který vede sociální demokracii po odchodu Vladimíra Špidly, nechtěl jakkoli předjímat, zda ho prezident Václav Klaus pověří sestavením nového kabinetu. Špidlova rezignace na funkci šéfa ČSSD a příští týden i na post premiéra neznamená podle Grosse neochotu dál spolupracovat s nynějšími koaličními partnery. Na dotaz, zda v to počítá i US-

DEU, odpověděl, že není zodpovědné uzavírat si prostor pro různé varianty. Spolupráce je navíc podle něj širší pojem než koalice. S lidovci a unionisty si chce promluvit v úterý na koaliční schůzce. Křesťanští demokraté jsou připraveni jednat o nové vládě pouze v případě, že nebude potřebovat podporu komunistů. ČTK to v sobotu řekl první místopředseda KDU-ČSL Jan Kasal krátce po té, co rezignoval šéf ČSSD a premiér Vladimír Špidla. Stejně jako předseda lidoveckého poslaneckého klubu Jaromír Talíř Kasal neví, koho prezident Václav Klaus pověří složením kabinetu. Oba zopakovali, že možné alternativy už lidovci probírali a trvají na tom, že nepůjdou do žádné vlády, která by se ve sněmovně musela opírat o hlasy komunistů.

Záplavy a tornádo v České republice

Příchodové deště s krupobitím potrápily během druhého červnového týdne řadu míst na území ČR. Nejhorší dopady obce na Kutnohorsku a Havlíčkobrodsku ve středním Posázaví, kde se jindy klidné potoky změnilly v běsnící řeky a braly s sebou vše, co jim stálo v cestě. Voda v noci zatopila několik domů, z nichž některé museli hasiči dokonce evakuovat, a rozlila se po silnicích. Na mnoha místech ještě v noci zasedaly povodňové komise. Největší strach ale zažili obyvatelé Litovle na Olomoucku, když se jim nad hlavami přehnalo tornádo, které je v našich zeměpisných šířkách opravdovou raritou. Poryvy větru poničily desítky stromů a odnášely střechy, ve městě nešla celou noc elektrina a byl vyhlášen stav nebezpečí. Škody se odhadují na 100 milionů korun.

"Viděli jsme vzdušný vír, který vyrval stromy a ty létaly nahoře. Nám to vzalo střechu, kterou jsme dokončili před týdnem," popsala pro www.idnes.cz místní obyvatelka Iveta Pospíšilová. Do postižených míst okamžitě vyrazili hasiči a záchranáři, statici. Přizván byl i psycholog. Mnoho lidí totiž ničivý živel nezastihl poprvé (povodně v roce 1997). Vzhledem k situaci je až neuvěřitelné, že nikdo nebyl zraněn. Řádění počasí si přesto vybralo svou oběť. Přímo v centru Olomouce se na zaparkované auto zřítíl topol a smrtelně zranil řidiče.

Klaus se zúčastnil pohřbu bývalého amerického prezidenta

Ronalda Reagana

Václav Klaus se jako jeden z mnoha smutečních hostů zúčastnil pohřbu Ronalda Reagana, který se 11.června konal ve washingtonské Národní katedrále. Bývalý americký prezident zemřel ve věku 93 let, rozloučit se s ním přijelo mnoho současných a bývalých světových politiků v čele s Margaret Thatcherovou a Michaiilem Gorbačovem. Klaus v kondolenčním dopise, který zaslal vdově Nancy Reaganové, ocenil roli 40. amerického prezidenta při pádu komunismu. "S hlubokým zármutkem jsem přijal zprávu o skonu vašeho manžela (...), který se zásadním způsobem zasloužil o to, že ve světě - a v naší zemi - skončil komunismus." Václav Havel označil pro ČTK Reagana za "v nejlepším slova smyslu jednoduchého muže." "Možná právě díky svým pevným postojům a jednoduchému vidění světa - zde je říše zla, zde je říše dobra - mohl posléze s Gorbačovem něco vyjednat," dodal Havel.

Václav Klaus a Rudolf Schuster na oslavách v Normandii

Velkolepých oslav připomínajících 60.výročí vylodění spojeneckých vojsk se ve městě Arromanches na normandském pobřeží zúčastnili i český prezident Václav Klaus a slovenský prezident Rudolf Schuster. Zde mezi Cotentinským poloostrovem a městem Caen sice spojenci zaznamenali velké ztráty, ale významně přiblížili konec druhé světové války. Oslav se poprvé zúčastnil i zástupce poražené strany, německý kancléř Gerhard Schröder. ČTK uvedla, že jeho přítomnost je považována za symbol definitivního usmíření někdejších nepřátel. Během druhé světové války sloužilo ve spojeneckých armádách přes 50 tisíc československých vojáků. Dva přími účastníci vylodění - Čech Antonín Špaček a Slovák Roman Petrák převzali při slavnostním aktu z rukou prezidenta Jacquese Chiraca Řád Čestné legie, nejvyšší francouzské vyznamenání. Ocenění byli členy československé samostatné obrněné brigády, která byla od září 1944 do ledna 1945 nasazena do bojů o osvobození tzv. dunkerské kapsy. Chirac jmenoval celkem 14 rytířů Řádu Čestné legie, každý zastupoval zemi, která se bitvy o Normandii zúčastnila. "Je významné, že jsme byli při tom, že tam byla početná skupina našich vojáků, která umožnila, abychom se také měli na konci války čím pyšnit," citovala Klause agentura. V souvislosti s oslavami bylo v Praze 4.června vyznamenáno deset válečných veteránů.

Evropští státníci se po dlouhých jednáních shodli na textu ústavy

Představitelé 25 členských zemí Evropské unie se během summitu v Bruselu, který skončil 18.června, dohodli na podobě evropské ústavy. Politici řešili především mechanismus hlasování v Radě ministrů a počet komisařů. Šéf české delegace premiér Vladimír Špidla se podle deníku Právo postavil do čela úsilí tzv. malých států EU, které se snažily zabránit tomu, aby je velké země (Německo, Velká Británie a Francie) mohly při rozhodování v Radě ministrů přehlasovat. Výsledný kompromis je založený na tzv. dvojí většině - většině členů a většině populace EU. Rozhodnutí bude přijato, pokud se na něm shodne aspoň 55% členských států (co do podílu v EU), a to aspoň 15 zemí (co do počtu) reprezentujících 65% obyvatel. Návrh neprojde, pokud se proti němu postaví nejmeně čtyři státy představující přes 35% obyvatel EU. Tato kvalifikovaná většina se týká rozhodování o legislativních návrzích, které Radě ministrů předloží Evropská komise; do pravomoci Rady patří také rozhodování například o daňové, zahraniční a bezpečnostní politice - zde je pro přijetí návrhu stále nutné jednomyslné schválení. "Každá delegace je trochu nespokojena a to je důkaz, že každý musel ustoupit a něco obětovat," řekl podle Práva Špidla. Státníci se také shodli, že do roku 2014 bude mít každý členský stát jednoho zástupce v Evropské komisi; poté se jejich počet sníží na dvě třetiny, což by představovalo 18 komisařů (v té době by měla mít EU už 27 členů - v plánu je přijetí Bulharska a Rumunska). Nový základní dokument EU také předpokládá, že od roku 2009 nebude mít

žádná země v Evropském parlamentu (EP) méně než šest křesel. Naopak horní hranici stanovuje ústava na 96 mandátů (dnes má Malta 5 míst, Německo 99). EP má celkově tvořit maximálně 750 poslanců (dnes 732). Formálně by měli prezidenti a předsedové vlád států EU ústavu podepsat letos na podzim pravděpodobně v Římě. V průběhu dvou let by o jejím přijetí měly rozhodnout jednotlivé členské země: v některých bude ústavu schvalovat parlament, v jiných (pravděpodobně také v ČR) o ní rozhodne referendum. Pokud všechny státy ústavu schválí, vstoupí v platnost v roce 2009. "Evropa je nyní akceschopná, dohoda potrvá velmi dlouho," citoval ministra zahraničí Cyrila Svobodu deník Právo. Kriticky se o textu ústavy vyjádřil prezident Václav Klaus. "Přijetí návrhu ústavy poté, co voliči v zemích EU dali jasný signál, že je oslaben mandát tvůrců tohoto dokumentu, je nešťastné," řekl podle www.ihned.cz. ODS české vládě vyčítá, že se o svém postupu neporadila s opozicí; Topolánkova strana také zveřejnila protestní memorandum proti ústavě. Představitelé států EU se v Bruselu nedohodli na jménu nového předsedy Evropské komise, který by měl vystřídat dosavadního šéfa Romana Prodiho, jemuž končí mandát.

Ze Slovenska

Ve volbách do EP překvapivě uspěla vládní koalice

Zatímco ve většině zemí EU výrazně zabodovala ve volbách do Evropského parlamentu (EP) opozice, na Slovensku překvapivě uspěly koalici strany. Zvítězila nejsil-

nější vládní strana, Slovenská a demokratická unie (SDKU). Za 17,1% získala tři z celkového počtu 14 mandátů, o které na Slovensku strany soutěžily. Těsně za ní skončilo se 17% a třemi mandáty opoziční Hnutí za demokratické Slovensko (HZDS) bývalého premiéra Vladimíra Mečiara. Stejný počet mandátů obdržel opoziční Smer (16,9%) a vládní Křesťansko demokratické hnutí (KDH) se 16,2%. Do EP se ještě dostala s 13,3% hlasů a dvěma mandáty Strana maďarské koalice (SMK). Výsledky jsou o to překvapivější, že průzkumy předpovídaly jasné vítězství opozičního Smeru. Očekávalo se, že voliči potrestají vládu za nepopulární ekonomické reformy. To se však na rozdíl např. od Česka nestalo, a Dzurindova SDKU si tak mohla připsat další, i když velmi těsné, volební vítězství. Přispěla k němu nepochybně skutečnost, že leaderem její kandidátky byl nejslavnější hokejista slovenské historie Peter Šťastný. HZDS a Smer pak potvrdily, že jsou jedinými opozičními formacemi, které mají případný potenciál na převzetí vládní zodpovědnosti. S výsledky byly spokojeny rovněž KDH a SMK, které víceméně obhájily své pozice z parlamentních voleb v roce 2002. Volby do EP doprovázela na Slovensku rekordně nízká účast voličů. K urnám přišlo pouze necelých 17% voličů, což bylo nejméně ze všech zemí EU. Slovenský sociolog Milan Vašečka upozorňuje, že na nízké volební účasti se kromě znechucení Slováků z politiky podílela rovněž slovenská veřejnoprávní média, která nedokázala vysvětlit, proč jsou volby důležité. "Nijak zvlášť se tomu nevěnovala, v po-

rovnání s Českem to navíc bylo nesrozumitelné," řekl pro MF Dnes. Do EP se z parlamentních stran nedostaly vládní Aliance nového občana televizního magnáta Pavla Ruska a nereformovaná opoziční Komunistická strana Slovenska.

Gašparovič nastoupil po Schusterovi do úřadu prezidenta

V úterý 15.června se po Michalu Kováčovi a Rudolfu Schusterovi stal třetím slovenským prezidentem Ivan Gašparovič. Tento trišedesátiletý politik vyhrál ve druhém kole dubnových prezidentských voleb nad bývalým premiérem Vladimírem Mečiarem. "Upřímně si přeji dobré, korektní i lidské vztahy s parlamentem a vládou," prohlásil podle Hospodářských novin Gašparovič na slavnostní inauguraci v budově Slovenské filharmonie. Podle názoru slovenských politologů a expertů se bude alespoň ze začátku snažit působit umírněně, aby nebyl spojován s politikou Mečiarovy HZDS, jejímž byl členem. S úřadem se rozloučil bývalý prezident Rudolf Schuster, který se po prohraných volbách stáhl do ústraní. "Symbolizoval důležitou a náročnou etapu transformace Slovenska, se všemi jejími problémy a chybami. V druhé půli svého působení už nebyl schopen ty změny zachytit," okomentoval pro deník Sme Schusterovo prezidentské období sociolog Vašečka. "Nikdy jsem úmyslně nikoho nechtěl poškodit a že jsem působil nadstranicky, ukázaly také volby," cituje bývalého prezidenta ČTK. Vyjádřil se tak k dubnovým volbám, ve kterých ho nepodpořila žádná ze stran. Zisk necelých 7% nestačil na postup do 2. kola. Gašparovič

se podle ČTK chystá k návštěvě České republiky okolo 12.července.

Ekonomika

Česká armáda si na deset let pronajala švédské stíhačky Gripen

Česká republika zaplatí Švédskému království 19,65 miliardy korun za desetiletý pronájem 14 nových stíhaček JAS 39-Gripen. Smlouvu podepsali v pondělí 14.června ministři obrany obou zemí Miroslav Kostelka a Leni Bjorklundova. Navíc se podařilo se společností Gripen International podepsat dohodu o offsetových programech, jejichž hodnota má dosáhnout 130% ceny kontraktu na gripeny. Švédská strana se tím zavazuje k investicím, z nichž 20% půjde na podporu českého leteckého a zbrojního průmyslu. Cena celého kontraktu je v korunách, a nepodléhá tedy riziku změny kurzu. Česko bude gripeny splácet jednou ročně. "Vláda pronájem schválila 9.června. Já toto rozhodnutí považuji za velmi důležité. Dalo nám možnost, abychom vzdušný prostor ČR chránili nadzvukovými letadly, plně interoperabilními s našimi spojenci v NATO," citovalo Právo Kostelkův výrok po podpisu smluv. Součástí dodávky bude i víceúčelový simulátor, systém plánování misí, kompletní technické zabezpečení letounů, výcvik pozemního i leteckého personálu. Kostelka ujistil, že podle smlouvy se po skončení desetiletého pronájmu letouny vrátí švédské straně. "Tato smlouva nezavazuje naši republiku k následnému jednání o odkupu gripenů," zdůraznil. První čeští piloti budou na gripenech létat od jara příštího roku. Výcvik začne ještě letos v

srpnu ve Švédsku. Stíhačky budou umístěny na letecké základně v Čáslavi, která je už z větší části na tyto moderní stroje připravena. Gripeny na českém nebi nahradí stárnoucí ruské MiG-21.

Významná zakázka Tatry: nákladní automobily do Iráku

Kopřivnický výrobce automobilů Tatra získal významnou zakázku v Iráku. Dle informací České televize má do této země dodat 62 nákladních aut v celkové hodnotě šest milionů amerických dolarů. Prvních šest tatrovek musí do Iráku dorazit už do listopadu. Termíny dodání zbývajících automobilů se pak budou řídit požadavky jednotlivých iráckých ministerstev. Zisk této významné zakázky by mohl otevřít irácký trh i dalším českým exportérům.

Kurzovní lístek České národní banky 28. 6. 2004 (střed)

EUR, 1	31.820
Kanada, 1	19.349
Slovensko, 100	79.729
USA, 1	26.065

Kultura

S nečekaným ohlasem se setkal projekt Pražské muzejní noci

V sobotu 5.června v sedm hodin večer se návštěvníkům zdarma otevřely brány dvou desítek muzeí hlavního města a zůstaly otevřené až do první hodiny po půlnoci. Do akce se zapojily např. Národní muzeum, Uměleckoprůmyslové muzeum, Národní technické muzeum, Náprstkovo muzeum, Armádní muzeum či Muzeum MHD (městské hromadné dopravy). Nechybělo ani množství doprovodných programů. Největšímu zájmu se těšily zejména objekty v centru Prahy. Staroměstskou mo-

steckou věží se vinula bezmála dvouhodinová fronta. Mezi návštěvníky nechyběli cizinci a ani rodiny s dětmi. Kromě vstupného byla bezplatná i doprava. Dopravní podnik hlavního města Prahy zřídil tři zvláštní autobusové linky; ty však jezdily pouze jednou za půl hodiny a ne vždy se dokázaly s mohutným přívalem zájemců vypořádat. Podobné akce proběhly ve stejnou dobu i v dalších městech ČR. Svou první muzejní nocí se Praha zařadila po bok evropských metropolí, které tímto způsobem prezentují své kulturní dědictví již několik let.

Divadlo Archa připomnělo sté výročí narození

E. F. Buriana

Klíčová postava českého moderního umění, skladatel klasických kusů i jazzových šlágrů a otec většiny pražských avantgardních scén, Emil František Burian, by se 11.června dožil stých narozenin. Významné jubileum vzpomnělo v projektu 04 Divadlo Archa v pořadu Pocta E. F. Burianovi. Večerem provázel Martin C. Putna spolu s předním českým teatrologem Bořivojem Srbou či Burianovým synem, hudebníkem Janem, a dalšími odborníky na umělcovu tvorbu. E.F.Burian (1904-1959) byl osobností obdařenou obrovským talentem. Je autorem více než dvou stovek hudebních kompozicí, oper a symfonických děl, napsal desítky divadelních her, dramatizací a teoretických prací. Stál u zrodu Osvobozeného divadla, Divadla Dada a jiných. Ve svých představeních experimentoval s "multimediálním" prostředím, chápal je jako syntézu textu, obrazu a hudby, jako spojení ideje s estetickým. Využíval také ob-

doby antického chóru, tzv. voice-bandu. Nejvýznamnější je Burianovo jméno spjato s Divadlem 34, které vedl až do roku 1941, kdy byl zatčen gestapem a deportován nejprve do Terezína, pak do Dachau a Neuengamme u Hamburku. Ideově byl Burian angažovaným komunistou, který svou věrnost deklaroval po únoru 1948, údajně ze strachu z postihu za jeho předválečnou kritiku stalinských čistek a likvidace Mejercholdova divadla.

Ministr zahraničí ocenil osobnosti, které šíří dobré jméno Česka

Ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda předal 21.června v Černínském paláci v Praze cenu Gratias Agit významným osobnostem, které pomáhají šířit dobré jméno České republiky v zahraničí. Cena se udílí od roku 1997 a získávají ji i přátelé České republiky, kteří vedle své profese bez nároků na honorář zemi propagovali. Je mezi nimi řada bohemistů, překladatelů, vědců, umělců nebo pedagogických pracovníků. Letos je mezi oceněnými český básník, prozaik a režisér žijící v Portugalsku, František Listopad. Do Portugalska se dostal v roce 1958, v té době prý obyvatelé tehdejší Československo neznali. Ceny převzali rovněž historička Vilma Abelesová-Iggersová, generální tajemník Rakouské společnosti pro evropskou politiku Gerhard Bauer, propagátor české kultury ve Francii Antonín Liehm. Oceněn byl Vladimír Kabeš, který pracoval v oblasti lidských práv a v česko-amerických organizacích, dále manželé Ferdinand a Jiřina Knoblochovi žijící v Kanadě, kteří jsou významnými osobnostmi české psychiatrie poválečného období,

nebo britský bohemista Robert Burton Pynsent. Cenu získal také Riad Kudsih ze Spojených arabských emirátů, který vystudoval v Praze hudbu a víc jak dvacet let je propagátorem české hudby v arabském prostředí. Byly oceněny také tři organizace - Československý klub Tomáše Garrigua Masaryka v Bulharsku, Československý ústav zahraniční a krajanský spolek Beseda Volnost v Belgii. Více informací (včetně fotografií) můžete nalézt na www.mzv.cz.

Sport

Fotbalové mistrovství Evropy 2004 v Portugalsku

Čeští fotbalisté byli prozatím na mistrovství Evropy 2004 v Portugalsku velmi úspěšní. Vyhráli všechny tři zápasy úvodní skupiny, když porazili Lotyšsko 2:1, Nizozemsko 3:2 a Německo 2:1. Klíčovým utkáním k dalšímu postupu byl zápas s Dánskem v neděli 27.června. Čeští fotbalisté porazili Dány 3:0 a postoupili do semifinále. O postupu přes Dánsko rozhodli čeští reprezentanti až ve druhém poločase. Jeho lepší úvod si ani přát nemohli. Poborský zahrával dva rohy po sobě a při tom druhém nad všechny Dány vyskočil nejvyšší Jan Koller. Ze šesti metrů zamířil hlavou do dánské sítě. Teprve v 49. minutě tak zajistil českému týmu vedení 1:0. Hrdinou zápasu se stal útočník Milan Baroš. K úvodnímu gólu Jana Kollera přidal další dva. Využil příhrávek Poborského a pak Nedvěda a v 65. minutě Česko vedlo už 3:0. Díky dvěma gólům v nedělním čtvrtfinále s Dánskem se Milan Baroš probojoval na první místo tabulky střelců

před Angličana Waynea Rooneyho a Nizozemce Ruuda van Nistelrooije. Na turnaji už se trefil celkem pětkrát. Trenér Karel Brückner měl největší radost z toho, že poprvé na turnaji dovedl svůj tým k vítězství bez inkasovaného gólu. V bitvě o finále, které se hraje v neděli 4.července v Lisabonu, se čeští fotbalisté utkají ve čtvrtek s největším překvapením celého turnaje, s týmem Řecka. Řecko už na turnaji porazilo Portugalce i Francouze.

Martin Doktor už poosmé vítězem Sětového poháru v kanoistice

Rychlostní kanoista Martin Doktor se stal poosmé za sebou celkovým vítězem Světového poháru, který začal 19.června v Račicích a skončil 27.června v Duisburgu. Na račickém kanále závody na 1000 m i 500 m vyhrál, v Duisburgu pak obsadil na obou tratích druhá místa za favorizovaným Němcem Andreasem Dittmerem. Doktor po prvním místě v semifinále na trati 1000 m zaostal ve finále za olympijským vítězem ze Sydney o necelou sekundu. S půlvteřinovým odstupem za Doktorem dokončil závod Bulhar Stanimir Atanasov, který 250 m před cílem vedl, ale potom nedolal náporu Dittmera s Doktorem. Na poloviční trati dělilo českého singlkanoistu od vítězství 0,57 s. Dittmer vyhrál pětistovku stylem start-cíl, Doktor se na prvním místě ještě pral o druhou pozici s Atanasovem. V celkovém pořadí však s největším počtem bodů Martin Doktor zvítězil. Znovu se všichni tito závodníci utkají na plavební trati v Aténách při letošních letních olympijských hrách.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Prezident Bush navštívil papeže

Americký prezident George W. Bush navštívil 4.června 2004 ve Vatikánu papeže Jana Pavla II. Hlavními tématy rozhovoru byla situace v Iráku a v oblasti Svaté země a rovněž problematika terorismu v současném světě. Svatý otec vyjádřil přání, aby se situace v Iráku co nejdříve zlepšila a aby tato země získala svou plnou suverenitu. V této souvislosti zdůraznil Jan Pavel II. roli mezinárodního společenství a Organizace spojených národů. Obdobné přání brzkého příchodu míru a pokoje vyslovil papež také na adresu izraelsko-palestinských vztahů. Přetrvávající riziko mezinárodního terorismu zůstává podle Svatého otce zdrojem obav celého světa. "Zvláště to platí od tragického 11. září 2001, které jsem nazval temným dnem v dějinách lidstva", řekl doslova papež. Jan Pavel II. rovněž poznamenal, že se v uplynulých týdnech udály věci, které velmi zkomplikovaly možnost sdílení společných lidských hodnot. V závěru svého projevu vyslovil Svatý otec uznání americkému prezidentovi za jeho podporu morálních hodnot, zejména v oblasti ochrany života a rodiny. Prezident Bush, který přicestoval do Evropy u příležitosti 60. výročí vylovení spojeneckých vojsk v Normandii, předal hlavě katolické církve nejvyšší americké civilní vyznamenání "Prezidentskou medaili svobody" (Presidential Medal of Freedom).

Poselství papeže Jana Pavla II.

k 38. světovému dni sdělovacích prostředků

Před nedělní polední modlitbou připomněl Svatý otec poutníkům shromážděným na Svatopetrském náměstí ve Vatikánu, že na neděli 23.5. připadá Světový den sdělovacích prostředků. Jan Pavel II. zdůraznil, že média představují příležitost ke vzdělání, kulturnímu obohacení a duchovnímu růstu rodin. Současně však mohou pro rodiny představovat nebezpečí, především tím, že nabízejí deformovaný pohled na život, rodinu, náboženství a morálku. Proto je podle Svatého otce třeba média využívat maximálně obezřetně a moudře. To také představuje jeden z hlavních úkolů rodičovské výchovy. Zodpovědnost za to, aby média pracovala s respektem k pravdě a obecnému dobru, nesou také veřejní činitelé a instituce.

Vatikán zveřejnil sborník o inkvizici

Sborník nazvaný "Inkvizice" shrnuje mezinárodní vědecké sympozium, které se na toto téma uskutečnilo ve Vatikánu ve dnech 29.-31.10.1998. Kardinál Roger Etchegaray přečetl během prezentace nového sborníku dopis od papeže Jana Pavla II., ve kterém se mj. uvádí: "Inkvizice představuje ve veřejném mínění v určitém smyslu symbol pohoršení a protikladu ke svědectví o křesťanské víře. Do jaké míry je tato představa přesná a reálná? Před žádostí o odpuštění je nezbytné znát přesná fakta a poznat nedostatky i vzhledem k požadavkům evangelia v jeho správné interpretaci." Jan Pavel II. současně připomněl, že 12.3.2000 byl slaven "Den od-

puštění". Během něho církev žádala o "odpuštění chyb spáchaných ve službě pravdě, kdy byly použity neetické metody". Tato žádost o odpuštění je opodstatněná také pro případy inkvizičních soudů, připomněl papež. Během prezentace sborníku bylo rovněž zdůrazněno, že zpoždění vydání není zapříčiněno nesouhlasem s jeho vydáním, ale zdravotními problémy jeho tvůrců. Symposia o inkvizici se v roce 1998 zúčastnilo 30 odborníků z Itálie, Francie, Portugalska, Malt, Anglie, Švýcarska, Německa, Dánska, USA a Kanady. Českou republiku zastupoval ThDr. František Holeček. Referáty byly rozděleny do dvou kategorií. První skupina se soustředila především na geografické rozdělení (Španělsko a Portugalsko s jejich koloniemi, Itálie se zvláštní pozorností ke Svatému Stolci a Nizozemí a Anglie). Druhé dělení bylo tématické - represe herezí s židovskými a islámskými vlivy, protestantismus, čarodejnictví a boj proti šíření zakázaných knih, vědeckým dílům a překladům Bible do národních jazyků. Sborník ze sympozia je důležitým mezníkem pro studium inkvizice především pro vědeckou přesnost příspěvků, absenci kontraverzí a apologetických snah, které jsou typické pro poslední historiografické studie a pro svou obsahovou bohatost. Profesor Agostino Borromeo, který byl zodpovědným za vydání sborníku, současně vyjádřil naději, že tento počín bude stát na počátku nové intelektuální debaty a výzkumů dané problematiky.

Nový provinciál salesiánů v Praze

Hlavní představený Salesiánů Dona Boska (SDB), Don Pascual Chávez Villanueva SDB, jmenoval 4.6.2004 nového provinciála Salesiánské provincie Praha. Stal se jím P.Mgr. František Xaver Blaha SDB. Ten v následujícím týdnu navštívil generální dům v Římě, kde se setkal s hlavním představeným salesiánů a vyjádřil ochotu novou funkci převzít. Mandát dosavadního provinciála P.Mgr. Jana Komárka SDB skončí 23.1.2005. Poté se svého úřadu ujme nově jmenovaný provinciál. František X. Blaha se narodil 12.10.1962. Pochází ze Sulíkova u Svítav v brněnské diecézi. V letech 1991 až 1999 byl sekretářem brněnského biskupa Vojtěcha Cikrleho, od roku 1996 až dodnes je členem provinciální rady, v letech 1999 až 2002 zastával funkci vikáře provinciála a od roku 2001 až dosud je představeným komunity Praha - Kobylisy.

Pět let od blahořečení ostravské mučednice

Pět let uplynulo 13.6. od návštěvy papeže Jana Pavla II. v Polsku, kde blahořečil 108 mučedníků z období 2. světové války. Mezi nimi také rodačku z Ostravy - Vítkovic Marii Antoninu Kratochvílovou, která se narodila v roce 1881 v rodině slévače. Ve svých 20 letech vstoupila do kongregace Chudých školských sester Naší Paní a působila jako učitelka ve školách kongregace. Během 2. světové války neohroženě pomáhala potřebným a postiženým lidem. Za svou činnost byla zatčena gestapem a vězněna ve Stanislavově na Ukrajině. Zemřela následkem týrání a nemoci 2.10.1942. ČBK

Zázračné uzdravení v Medjugorje

O letošních Svatodušních svátcích jsem se účastnil třídenní Mariánské konference, která se konala na prestižní katolické universitě Notre Dame v South Bend v Indiáně. Pozornost konference byla zaměřena především na mariánské poutní místo Medjugorje. Byla zde přítomna Mirjana Soldo, první ze šesti vizionářů, které Panna Maria zjevila všech deset tajemství, byl zde charismatický kněz Otec Donald Calloway, MIC, jehož neuvěřitelná dráha mezinárodního kriminálního skončila působením Matky Boží - Královny Míru kněžským svěcením a mnoho dalších zajímavých osobností, jako půvabná herečka Lidsay Younce, která hraje sv. Terezičku z Lisieu v novém filmu „Therese“, jehož ukázky nám byly předvedeny, a který začne být promítán v biogramech letos v říjnu.

Mou pozornost však nejvíce zaujalo dvouhodinové vystoupení třiapadesátileté paní Colleen Willard ze západního předměstí Chicaga v okrese Du Page o jejím zázračném uzdravení v Medjugorje. Její zdravotní potíže začaly po operaci páteřního obratle (hermiálního disku LS 51), které se podrobila v únoru 2001. Operace, jež měla odstranit bolesti v zádech a pozvolné ochromení nohou, však její zdravotní stav naopak drasticky zhoršila. Po návratu z nemocnice byla odkázána pouze na kolečkovou židli a většinu času trávila na speciálním nemocničním lůžku v jejích obývacím pokoji. Její syn Chris byl nucen zanechat vysokoškolských studií, aby o ni mohl pečovat během dne a přes den pracující manžel Jan ho vystřídal v noci. I přes silné dávky narkotik trpěla neustálými bolestmi, podobnými jaké mají pacienti s rakovinou kostí. Když paní Colleen prošla dvěma místními nemocnicemi a prohlídkami několika odborníků, bylo nakonec rozhodnuto, aby odjela na světoznámou Mayo kliniku v Rochester ve státě Minnesota.

Do této doby nikdo nedokázal vysvětlit, proč trpí tak krutými bolestmi. Na Mayo klinice v Rochesteru během 24 hodin příčinu objevili a zjistili, že to

jsou zvláštní enzymy (bujivé zárodky) v jejích játrech a kostech a během dalších tří týdnů konstatovali, že trpí osteomalácií - zánětem kostní dřeně. Touto nemocí trpí často v důsledku podvýživy obyvatelé rozvojových zemí. U paní Colleen tato nemoc byla způsobena tím, že její tělo nepřijímalo ani od slunce ani ze žádných potravin vitamín D. Účinky nemoci se projevovaly podobně, jako by měla rakovinu kostí. Lékaři dále zjistili, že jí nepracují správně ledviny a že má nedostatečný kostní metabolismus. Urychleně jí začali podávat velké dávky vitamínu D, neboť bylo velké nebezpečí, že se jí kdykoli může zlomit kterákoliv kost v těle. Byla tak slabá, že nemohla zvednout ani sklenici, ani si učesat vlasy. Na otázku, zda jí budou operovat nádor ve vnitřní mozkové komoře, který byl objeven již v nemocnici v Illinois, jí bylo řečeno: „Váš nádor se nachází v těsné blízkosti žlázy hypotalamus, která řídí celé vaše tělo od myšlení až po dýchání a tep srdce a je také v těsné blízkosti cévy, která zásobuje krví hlavní oblast mozku. Operace by snadno mohla způsobit oslepnutí a uvedení celého organismu do vegetativního stavu.“ Po prohlídce předními specialisty na endokrenní (vnitřní) žlázy, na neurologii, reumatologii a nervovou chirurgii se vrátila Colleen domů.

V této době pocítila hluboké vnitřní přesvědčení, že ji Panna Maria volá do Medjugorje. Její manžel Jan však okamžitě řekl, že na něco takového se nedá vůbec ani pomyslet. Předně nenajdou leteckou společnost, která by byla ochotna přepravit osobu v takovém zdravotním stavu na tak velkou vzdálenost bez lékařského povolení a potom, kde vezmou peníze na cestu, když dvoutletá nemoc uvedla celou rodinu do kritické finanční situace. Podle přesvědčení paní Colleen to však Panna Maria zařídila, aby se do Medjugorje nakonec dostala. Nejprve paní Colleen zavola na místo, kde pracovala jako učitelka pro postižené děti. Vysvětlila jim svoji situaci a byl jí vyplacen dopředu penzijní fond, na který měla nárok až ve svých pětadesáti le-

Paní Colleen Willard se svým manželem Janem na cestě letadlem do Medjugorje

tech. Peníze stačily na celou pout' pro ni i pro jejího manžela a ještě zbylo \$ 200 na zakoupení růženců a medajlek pro příbuzné a přátele. Horší to bylo s jejím osobním lékařem, který ji absolutně odmítl dát lékařské povolení na tak dalekou cestu. O její situaci se však dověděl jeden polský lékař, který věděl o medjugorských poutích, a ten jí lékařské povolení vystavil. A tak se v září 2003 vydali s poutní výpravou do Medjugorje. Ještě den před odletem upadla Colleen do bezvědomí a musela být převezena do nemocnice, kde ji dali na kyslík a lékař tehdy řekl, že na něm bude do konce života. Na letišti shledali, že Colleen bude muset letět první třídou, ale ona i manžel měli jen letenky jako ostatní poutníci. Po několika minutovém rozhodování a telefonátech jim byla nakonec přidělena sedadla v první třídě bez jakéhokoli příplatku.

Když přiletěli do Splitu, byly Colleeniny nohy oteklé jako nikdy před tím a nebylo možné je zvednout. Manžel Jan spolu s muži z poutní výpravy přenesli nemocnou do autobusu a v Medjugorje u kostela sv. Jakuba ji přenesli z autobusu do kolečkové židle. Přestože Colleen trpěla nesmírnými bolestmi, cítila neobyčejnou duchovní sílu, když si uvědomila, že dosáhla svého cíle, když uposlechla volání Nebeské Matky, aby přišla k ní - do Medjugorje. Místo aby ji odvezli do hotelu, kde by si mohla od-

Paní Colleen po příjezdu do Medjugorje žádá, aby ji na kolečkové židli ihned odvezli do kostela sv. Jakuba na Mši svatou.

počinout, požádala, aby ji odvezli na večerní mši svatou. A tak ji unavený manžel dotlačil v kolečkové židli do poutního kostela sv. Jakuba. O této chvíli Colleen přesně řekla: „Byla jsem přemožena přítomností Boží více než kdy v mém životě. Znovu a znovu jsem děkovala Bohu, že mi dopřál sem přijít.“

Příštího rána byl plánován výstup na pahorek Zjevení, ale protože nebylo přesně dohodnuto, kteří muži z poutní výpravy by tam Colleen vynesli, byla dopravena k domu vizionářky Vicky, která se tam setkává s poutníky. Na výstupku se třemi schody na oploceném dvorku promlouvala k poutníkům Vicka. Kolem bylo natlačeno asi 300 lidí. Manžel Jan se snažil s kolečkovou židli protlačit zástupem, ale nebylo to možné. Byli zde většinou Italové a ti byli tak fascinováni Vickou, že absolutně nedávali pozor, co se kolem děje a jen se každý snažil prodrat co nejlíže k vizionářce. Konečně urostlý Ital uchopil jednou rukou kolečkovou židli a druhou si energickyrazil cestu zástupem, až se dostal asi 5 metrů od Vicky. Dále nebylo možné proniknout, neboť zde byly maminky s malými dětmi, které je zvedaly a snažily se, aby je Vicka uviděla a aby se děti mohly alespoň dotknout jejího oděvu a přitom si neuvědomily, že děti i ony samy narážejí na Colleen a způsobují jí nesmírné bolesti. Manžel Jan, který byl v tlačnici odstrčen na několik kroků od židle, upozoroval, že Colleen upadá do bezvědomí. Sama si vzpomíná, že neměla ani sílu volat o pomoc. Jen řekla Pánu Ježíši: „Děkuji ti, že mohu ještě více trpět

zde na místě, kde je Tvoje Matka.“ Konečně se manželovi podařilo protlačit zástupem, aby ji vložil pod jazyk morfinovou pilulku. Právě v tu chvíli Vicka vyprávěla, jak Panna Maria ji a Jakova (nejmladšího vizionáře) vzala do nebe, pekla a očiště. Colleen dále vzpomíná: „Při tomto vyprávění bylo mé srdce naplněno láskou k Panně Marii jako nikdy před tím. Řekla jsem jí: Prosím Tě, Panno Maria, abych mohla vidět Vicku (ze své židle na ni totiž neviděla), a tak spatřit osobu, která držela Tvou ruku. Pak se ale moje prosba stala odvážnější a požádala jsem Pannu Marii: Prosím, abych se jí mohla dotknout, a tak se dotkla ruky té, která držela Tvou ruku.“ Právě v tom okamžiku zvolala Vicka do mikrofonu zvýšeným hlasem: Momento! Momento! A zde nastalo ohromení. Já jsem ani pořádně nevěděla, co to slovo znamená a proč je řekla. Lidé se dali do pohybu a najednou to vypadalo, jako by Mojžíš rozdělil moře. Lidé udělali uličku, Vicka sestoupila ze schodů, podívala se na mě, rozpráhla paže a jakoby se setkala s dlouho ztracenou přítelkyní zvolala: Chvalme Boha! - Objala mě a pevně mě držela v náručí. Tehdy jsem si neuvědomila, že angličtina Vicky je značně omezená. Při jejím obětí jsem jí řekla: Prosím tě, Vicko, já jsem nepřišla kvůli sobě, ale pro všechny, kteří mě kdykoli požádali, abych se za ně modlila a pro každého, jehož nosím ve svém srdci. Prosím, řekni Panně Marii za mě, aby viděla srdce všech, kteří se kdykoli za mě modlili a vyslyšela jejich prosby. Vicka řekla: Já jí to řeknu. Pak jsem pokračovala. Já se nemodlím za sebe. Já vím, že mě Bůh miluje. Tak mnoho lidí se modlí za mě a já se modlím za ně, i za své lékaře a za každého, kdo se se mnou setkal a o mě jakkoli pečoval od doby mého dětství. Prosím, požádej Pannu Marii, aby vyslyšela jejich prosby, a Vicka opět odpověděla: Já jí to řeknu. Potom Vicka položila ruce na mou hlavu, začal se modlit a já jsem upadla do absolutního ticha - neslyšela jsem nikoho mluvit, nevnímala jsem žádný zvuk - nevnímala jsem nikoho mimo Otce, Syna a Ducha svatého. Cítila jsem se úplně ponořena do přítomnosti Boží. Mé oči byly zavřeny a Jeho láska byla tak intenzivní v mém srdci, že kdy-

by řekl: Já tě nyní беру k sobě, já bych řekla: Já chci jít.“

Vicka se modlila nad Colleen asi 5 minut. Nejdříve držela na její hlavě obě ruce, ale lidé se začali sápat po jejích rukou, tak začala brát do pravé ruky od poutníků napsané prosby pro Pannu Marii a levou ruku stále držela na hlavě Colleen. Ta na to vzpomíná: „Cítila jsem intenzivní teplo jako nikdy před tím, jako by mým nitrem pronikala na největší stupeň rozpálená kulma na vlasy, avšak nepocitovala jsem žádnou bolest, jen nesmírný žár. Vicka mě políbila na čelo, svým palcem mi na něm udělala kříž a znovu řekla: Chvalme Boha! Když jsem na ni pohlédla, spatřila jsem slzy v jejích očích. Vzala jsem svou hlavu do svých rukou a cítila jsem, že mi hoří a přitom jsme byla nesmírně šťastná.“

Od domu Vicky, za všeobecného pohnutí poutníků nad neobyčejným počínáním Vicky, byla Colleen dopravena do kostela sv. Jakuba a opět si poslechneme, co zde prožila: „Moje hlava stále hořela. Byla jsem vzadu v kostele ve své kolečkové židli a bylo právě před proměňováním, když jsem uslyšela jasný a jen pro mě slyšitelný hlas Panny Marie: Chceš mi nyní dát celé své srdce a celou svou duši pro mého syna? Já jsem řekla: Ano já chci. Ona řekla: Chceš nyní dát celé své srdce a celou svou duši našemu Otci? Já jsem řekla:

Paní Colleen se po modlitbě Vicky drží za hlavu, kde cítí veliký žár.

Zázračně uzdravená paní Colleen sama bez jakékoli pomoci vystoupila na horu zjevení.

Ano, já chci. Ona řekla: Chceš nyní dát celé své srdce a celou svou duši mému Snoubenci, Duchu svatému? Já jsem řekla: Ano, já chci. Ona řekla: Nyní, moje dcero, jsi moje dcera (toto zvýšeným hlasem zdůraznila). V tom okamžiku zmizel žár z mé hlavy a všechna bolest z mého těla. Přišel kněz a já jsem přijala Tělo Páně a v té chvíli lidé pro mě zmizeli a byl zde pouze Bůh a já a já jsem si uvědomila, co Matka Boží ode mě žádala, abych učinila úplné odevzdání se Bohu. To je to nejdůležitější, co každá duše má učinit. Životní pouť spočívá v odevzdání. Právě v úplném odevzdání se duše spojuje s Bohem. Po svatém přijímání můj manžel Jan viděl slzy v mých očích a já jsem mu pověděla, co jsem právě prožila a přitom jsem ho požádala: Prosím tě, vezmi mě z této kolečkové židle, cítím se v ní strašně nepohodlně a hned jsem si uvědomila, že jsem si nikdy před tím na kolečkovou židli nestěžovala. Pak jsem dodala: Jane, necítím vůbec žádnou bolest a on se ke mně sklonil, aby mě po dvou letech „bezbolestně“ objal (dosud mi jakýkoli dotek působil bolest). Řekl mi: Během mše svaté jsem zpozoroval, že se s tebou děje něco zvláštního neboť jsem viděl,

že ses usmívala, tvoje tvář zářila štěstím a tvé pohyby naznačovaly, že tě nic nebolí. Měl jsem pocit, že ses byla uzdravena.“ Oba se rozplakali radostí. Colleen povstala bez námahy z kolečkové židle a k úžasu všech přítomných poutníků se začala normálně pohybovat a ze všech stran bylo slyšet: Stal se zázrak!

Colleen se pak se svou poutní skupinou účastnila všech pobožností bez nejmenších potíží a na kolečkovou židli byl připevněn nápis: For sale! - Best offer! Na zpáteční cestě ji letecký kapitán Lufthansy přivítal na palubě letadla oslavnou lahví šampaňského a všichni příbuzní, především její tři synové Chris, Brian a Kyle po přistání na letišti O'Hare nevycházeli z radostného údivu. Doma na ni čekal dopis od jejího osobního lékaře, aby se dostavila na prohlídku, aby jí mohli oznámit výsledky testů, které s ní byly udělány před odletem. V lékařské ordinaci ji nepoznali, protože přišla bez kolečkové židle, a když ji okamžitě podrobili kyslíkovému testu, zjistili, že je zcela v pořádku. Udiveně se ptali, co se s ní stalo, neboť celý její vzhled se změnil. Pak přišel lékař a ten byl překvapen ještě více. Colleen zjistila, že nikdo z nich nikdy neslyšel o Medjugorje, a tak jim pověděla, co se s ní stalo. Lékař ji podrobil znovu důkladnějšímu kyslíkovému testu a jeho asistentka prohlásila: zde vidíme zázrak! A lékař dodal: Je úplně nemožné, abyste měla úroveň kyslíku, jakou máte nyní, ve srovnání s tím, jakou jste měla dříve bez Božího zásahu. V důsledku toho, co zde vidím, dám peněžní dar a koupím plicní inhalátory pro Společnost sv. Kláry, která pečuje o chudé.

Colleen hned nato odjela na Mayo kliniku. Zde se setkala nejdříve s lékařkou interní medicíny, jejíž první udivená otázka zněla: „Co se s vámi stalo?“ Tato lékařka věděla o Medjugorje a tak požádala Colleen, aby pověděla všem lékařům, se kterými se na klinice setká přesně všechno, co se jí v Medjugorje přihodilo. Oni musí slyšet, že Bůh je božský lékař. Pak ještě dodala, aby jí Colleen zjistila, kdy pojedou příští poutní výprava do Medjugorje, že tam chce také jet. Další lékař, endokrynolog, odborník na vnitřní žlázy řekl: „Já chápu, že se jedná o zázrak. Já znám Medju-

gorje velmi dobře, neboť můj přítel je osobním lékařem papeže Jana Pavla II. Vy jste třetí osoba, o které jsem slyšel, že byla uzdravena v Medjugorje.“ Neurolog jí oznámil: Nemusíte mít žádné obavy ohledně mozkového nádoru, neboť všechny testy ukazují normální stav.“ A tak se přední světoví odborníci shodli v názoru, že z lékařsky řečeno nevyléčitelné pacientky se bez jakéhokoli lékařského zásahu stala, lékařsky nevysvětlitelně, úplně zdravá osoba. Příslušná dokumentace všech testů odborníků z Mayo kliniky byla odeslána na farní úřad do Medjugorje a odtud byla doručena vatikánské komisi, která potvrzuje pravost zázračných uzdravení, což by v kladném případě postavilo Medjugorje na úroveň Lurd.

Šťastná paní Colleen se vrací z Medjugorje do Chicaga a její kolečková židle je nabídnuta na prodej.

Na závěr uvedme prohlášení paní Colleen Willard: „Jak všemohoucí, dobrotivý a milosrdný je náš Bůh, že on 53 letou ženu vysvobodil z kolečkové židle. Když se podívám na postižené dítě a táži se: Bože, proč jsi uzdravil mě 53 letou, zatímco toto dítě zůstává mrzáčkem? A zde si uvědomuji, že nemám právo se ptát proč a jak. Bůh je Bohem, který má pro všechno svůj důvod, koná zázraky a odpovídá na modlitby našich srdcí. Někdy řekne ne, neboť On ví, co je pro nás nejlepší a to může být, abychom nesli svůj kříž. Mé utrpení bylo tou nejlepší věcí, která se mi stala, neboť mě přiblížilo blíže k Ježíšovi a to na kříži!“

Dle osobního svědectví paní Colleen Willard a jejího manžela Jana pronešeného 29.května 2004 na Notre Dame universitě připravil Karel Chrobák.

Svatý Prokop a jeho slovanský klášter na Sázavě

1. Slovanská bohoslužba v Čechách

Roku 1032 založil poustevník Prokop klášter na Sázavě, který se stal střediskem slovanské bohoslužby. Ta se v Čechách udržela nepřetržitě od doby sv. Ludmily a jejího vnuka sv. Václava. Po smrti sv. Metoděje r. 885 se část jeho z Moravy vyhnáných žáků uchýlila do Čech, takže slovanská liturgie tu mohla zapustit hlubší kořeny. Stejně tak zde stála staroslověnština ve funkci jazyka kulturního, protože čeština nebyla pro tuto funkci dosud vyzrálá, zejména neměla dostatečnou terminologii, kterou si Staroslověnština již vytvořila, a ani syntakticky nebyla dosud propracována. V staroslověnském jazyku bylo napsáno v Čechách více literárních památek. Z 10. století to je Život svatého Václava, Život svatého Ludmily a liturgické zpěvy o sv. Václavu. V 11. století byly sepsány Kniha o rodu a utrpení svatého knížete Václava, Život svatého Benedikta, Besedy na evangelia (homilie svatého Řehoře) a jiné. I když později v liturgii převládala latina, jsou vážné důvody, že staroslověnština žila v Čechách 10. a 11. století i jako jazyk liturgický. Kdyby tomu tak nebylo, nebyl by papež Jan XIII. při zřizování pražského biskupství (r. 972) kladl podmínku, že toto biskupství bude latinské. Ale i potom se slovanská bohoslužba udržovala dále a za druhého pražského biskupa, sv. Vojtěcha, nastal pro ni opět obrát k lepšímu a pokračovala dál i po jeho smrti (r. 997), jak o tom svědčí např. liturgické knihy a příručky pro kněze psané ve staroslověnštině.

2. Svátý Prokop

Sv. Prokop se seznámil slovanským písmem a se slovanskou liturgií u slovanských kněží při některém domácím kostele v svém rodném kraji. Tam snad později působil (životopisy místo neuvádějí) i jako světský kněz. U českých kněží bylo až do 12. století pravidlem, že žili v manželství. Také Kosmas, děkan pražské kapituly a první český kronikář (+ 1125), byl ženatý. Nejinak tomu bylo u sv. Prokopa. I on žil v manželství a měl syna Jimrama, který se stal později mnichem v sázavském klášteře. Teprve v r. 1143 poznamenává Mnich sázavský, že papežský legát, vyslaný do Čech, odloučil kněze od jejich manželek, tj. prosadil v zásadě kněžský celibát.

Prokop však trvale ve světě nezůstal, ale rozhodl se pro řeholní život. Nejprve žil v benediktinském klášteře v Břevnově, ale ten se nestal jeho definitivním sídlem. V oněch dobách bývalo zvykem, že klášterní představení dávali mnichům příležitost k životu ještě odříkavějšímu, než tomu bylo v klášterní pospolitosti, budující jim příbytky v lesních samotách. Říkalo se jim celly, doslova buňky, a z nich postupem doby povstávala střediska duchovní správy, někdy i samostatné kláštery. Prokop měl asi nejdříve takovou celu v pražském okolí, ale posléze zakotvil v jeskyni vzdálené dvě míle od hradu Kouřimě na břehu středního toku Sázavy, na samém okraji obydlené oblasti středočeské, při cestě vedoucí odtud do středisek jihočeských. V sázavské samotě měl pou-

Zbytky opatského chrámu na Sázavě

stevník Prokop dost příležitosti k modlitbě a rozjímání, ale také ke kajícím skutkům a k tuhé tělesné práci, jako bylo jmenovitě mýcení lesa a vzdělávání půdy, neboť nejnnutnější životní prostředky si musel opatřovat prací vlastními rukou. Jistě ne bez důvodu se do paměti lidu nejvíce vtiskl Prokop orač a jistě ne bez důvodu se právě k oračskému zaměstnání Prokopovu připjalo tolik lidových pověstí, zejména pověst o orbě svatého Prokopa s čertem.

Zbožný poustevník nezůstal dlouho utajen před lidmi. Přicházeli k němu v stále větším počtu, aby se poroučeli jeho modlitbám a vyprosili si radu a poučení. Prokop tedy „rádlem svého poučování napravoval jejich mysl“, ale staral se i o jejich časný prospěch, ujímal se chudých a pomáhal jako lidový lékař. K Prokopovi přicházeli i takoví, kdo toužili po dokonalejším životě a chtěli se proto trvale uchýlit do samoty. I tyto návštěvníky Prokop přijímal laskavě, a když shledal, že jsou dobrého smýšlení, ponechával je u sebe. Byli mezi nimi i Prokopovi příbuzní, synovec Vít a syn Jimram, kteří se později postupně stali sázavskými opaty. Tak povstala nedaleko Prokopovy jeskyně a pod Prokopovým vedením mnišská osada a z ní r. 1032 klášter. Kníže Břetislav Prokopovu fundaci potvrdil, snad i rozmnožil, a Prokopa pohnul, aby přijal hodnost opata.

Sázavský klášter se řídil řeholí sv. Benedikta. Tato řehole není jen návod k osobnímu úsilí o dokonalost, nýbrž zároveň klášterní ústava. Vytvořila typ západního kláštera, opatství. Základem je stabilita, doživotní pobyt v klášteře, k němuž se mnich při vstupu zavazuje. Klášter skýtá mnichovi všechno, je to jeho svět, z něhož netouží dostat se ven. Není to žalář, dá se v něm slušně bydlet, je na svou dobu krásný a výstavný, mniši produkují všechno potřebné, a to lépe než to dokáží jinde. Opat je otcem klášterní rodiny, nevládne trestním kodexem a donucovacími prostředky, nýbrž autoritou. Bohoslužba, hlavní zaměstnání mnichů, je bohatá, povznášející a neunavuje přílišnou délkou. Mnich miluje svůj klášter, je to jeho domov, tam vládne pokoj, jehož svět nemůže dát. Tak si můžeme představit i sázavský klášter. Jak se jeho první opat snažil přiblížit benediktinskému ideálu, říká jeho životopis slovy: „Tento muž potom, zakotven jsa na pevném základě svých ctností a upevněn jsa trvalou předností své pokory i lásky, stal se pastýřem tak radostně vlídným a laskavě dobrotivým, že ho poddaní více milovali, než se ho obávali; vytrvale jim udílel, hromadně i jednotlivě, spásná napomenutí a bohatá poučování, zpestřená příklady z minulosti. Za jeho času jim nechyběla hojnost všeho; při tom on sám se živil prací rukou svých, osvěžuje je otcovskou útěchou, jakou občerstvuje nemocné lékem rozvázný lékař. Trávě tedy život tak blažený a skvělý, zářil znamením ctnosti v chrámu Božím jako slunce až do skonání světa.“ Opat Prokop zemřel 25. března 1053 a biskup Šebř ho na Sázavě pohřbil.

3. Život sázavských mnichů po smrti sv. Prokopa

Dvě léta po smrti Prokopově zemřel i kníže Břetislav a za jeho syna a nástupce Spytihněva II. (1055-1061) nastaly sázavským mnichům zlé časy. Museli klášter opustit a na jejich místo přišli latínští mniši národnosti německé. Vyhnaní se uchýlili do Uher, kde dlel i jejich příznivec, moravský údělný kníže Vratislav, který tam musel před svým bratrem rovněž utéci. Na štěstí však pobyt v cizině neměl dlouhého trvání. Po Spytihněvově smrti ujal se vlády Vratislav (1061-1092) a ten povolal se cti zpět z vyhnanství opata Víta a jeho bratry a vrátil je, jak slušelo, jejich klášteru. V sázavském klášteře se znovu rozproudil čilý život v duchu jeho velkého zakladatele. Mniši skládali původní literární díla, zprostředkovali výměnu kulturních hodnot se sousedními zeměmi, jmenovitě s Kyjevskou Rusí, a vyznamenali se i jako umělci. I když slovanské knihy byly ke konci 11. století nadobro zničeny a rozptýleny, přece s určitostí víme, že zde vznikla první slovanská svatoprokopská legenda, jež se však zachovala jen v latinském překladu. Na Sázavu se také klade vznik tzv. Remešského evageliáře. Je to starobylý slovanský rukopis psaný mladším písmem, tzv. cyrilicí. Karel IV. jej daroval klášteru emauzskému a odtud se za husitské revoluce dostal do Konstantinopole. Zde jej koupil kardinál Karel Lotrinský a daroval jej katedrále remešské, kde na něj přísahali francouzští králové.

Ke kulturnímu rozkvětu českých zemí přispěla Sázava i tím, že zprostředkovala výměnu kulturních hodnot se země-

mi sousedními, jmenovitě s Kyjevskou Rusí. O stycích sázavského kláštera s Kyjevskou Rusí máme zajímavý doklad ze samého konce slovanského období kláštera. Když v říjnu r. 1095 biskup Kosmas světil na Sázavě nové oltáře, vložil do jednoho z nich ostatky ruských prvomučedníků sv. Borise a Glěba, synů kyjevského velkoknížete sv. Vladimíra, kteří byli r. 1015 zavražděni svým bratrem Svjatopolkem. Oba kyjevští mučedníci zemřeli tedy stejným způsobem jako náš sv. Václav, a proto také bylo jejich jmen na Rusi v legendách vzájemně vzpomínáno. V posledních letech bylo objeveno velké množství církevně-slovanských spisů českého původu, po nichž v českých zemích nezůstala ani stopa a jež se zachránily jenom díky tomu, že byly vyvezeny na Kyjevskou Rus, kde se zachránily v opisech. Jsou to obě slovanské legendy o sv. Václavu, legenda o sv. Ludmile a o sv. Vítu, Besedy na evangelia Řehoře Velikého, apokryfní evangelium Nikodémovo, modlitba k sv. Trojici, modlitba proti ďáblu, církevně-slovanský penitenciál Někatoraja zapověď, Život sv. Benedikta, Umučení sv. Apolináře, Umučení sv. Štěpána a snad i některé jiné. Jako důležité středisko slovanské bohoslužby měla jistě Sázava při tomto exportu literárních památek nemalou úlohu.

Sázavský klášter se zapsal také do dějin českého umění výtvarného. Původní kostelní stavba z doby sv. Prokopa byla ovšem dřevěná. Ale po návratu z vyhnanství věnovali mniši výstavbě sídla značnou péči. Počátek v tom učinil opat Vít. Za jeho vlády posvětil biskup Jaromír kostel sv. Kříže a vložil do oltáře ostatky sv. Kříže a některé jiné ostatky. Se zvýšeným úsilím pokračoval v budování kostela i kláštera opat Božetěch. Letopis sázavský vypravuje, že tento opat rozšířil kostel „do hloubky, šířky i výšky překrásně“ a že v říjnu r. 1095 biskup Kosmas posvětil „dům modlitby“ a oltáře. Opat Božetěch opatřil kostel zvony, kříži a jinými potřebnými věcmi a sám jako znamenitý sochař a řezbář se podílel na umělecké výzdobě kláštera.

Slovanskému opatství sázavskému nebyl souzen ani po jeho obnovení knížetem Vratislavem pokojný a dlouhý život. Na sklonku roku 1096 museli sázavští mniši odejít znovu do vyhnanství, tentokrát již navždy. V té době se obrodné hnutí v církvi horlivě zasazovalo o sjednocení liturgie a dalo podnět k revisi všech liturgických knih, pokud se odchýlovaly od římského ritu a nebyly psány latinským písmem a jazykem, aby se snad pod rouškou jiné řeči nebo písma nevyloudil do katolické nauky nějaký blud. Těmito snahami o uniformitu byla postižena liturgie mozarabská na poloostrově Pyrenejském a ambroziánská liturgie milánská právě tak jako slovanská bohoslužba v Charvátsku. Proto není nic výjimečného, byla-li slovanská liturgie zakázána i v Čechách. Kníže Vratislav II. se pokusil o opětovné uznání slovanské liturgie u papeže Řehoře VII. Někdy před rokem 1080 mu podal žádost, aby povolil v českém státě číst mši svatou jazykem slovanským a odůvodňoval ji tím, že lid si slovanskou bohoslužbu přeje a že zbožní a svatí mužové tento zvyk zavedli a církev jej dosud vlídně tolerovala. Odpověď papežova z r. 1080 však byla příkře odmítavá.

Pokračování na str. 22

Svec & Sons

Funeral Home

Owned and Operated by the Svec Family since 1915

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402

Private Parking

(708) 484-2050

(773) 242-2027

Zde mluvíme také česky

Robert Vlach

Právní služby

1. dopravní přestupky včetně
2. jízdy v opilství
3. suspenze a revokace řidičského průkazu
4. bankroty
5. kup a prodej nemovitostí
6. rodinné záležitosti, pozůstalosti
7. emigrační záležitosti
8. trestní právo

Mluvíme česky

6904 W. Cermak Road
Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 795 - 4400

„KARLIN WEDNESDAY DANCES“

admission only \$ 3 at the door

“2004”

“Czech food” from 5.30 - 7.30 PM
call for reservations: 216 - 581 - 4362
Dancing from 7.30 - 10.30 PM

Karlin Hall 5304 Fleet Ave, Cleveland, OH

For details call: 216 - 883 - 4760

SLOVAK PICNIC

Sunday, July 18, 2004

The Sokol Farm

2069 Royalwood Rd. - Braodview Hts.

Slovak Food, dancing

Music by Johnny Pastirik Band

Tickets: \$3.00

Information: 440-885-5702 or 440-238-4177

OLD FASHIONED CZECH PICNIC

Saturday, August 21, 2004

Klima's Grove

4646 E. 71st St. - Cuyahoga Hts., Ohio

Music: 12:30 - 4:00 p.m. by Hronek Czech Brass

4:00 - 8:00 p.m. by Frank Moravcik

Donatio: \$ 4.00 Advance \$ 5.00 at Gate

*Ch. Marik
Pons*

Funeral Home of Berwyn

Slouží české komunitě čtyři generace

6507 W. Cermak Road, Berwyn, IL 60402

Phone: (708) 484 - 6310

Barbara Marik Baken - Director

Owned by SCI Illinois Inc.

Srdečné blahopřání

Svému drahému příteli
Ing. Františku Zlámalovi
 k jeho 77. narozeninám
 od Nebeského Otce
 na přimluvu Panny Marie
 hojnost milostí pro jeho blaho
 duchovní, duševní i tělesné
 vyprošuje a ze srdce přeje
Karel Švec, Beroun

Vroucí vzpomínka

Letos 12.července 2004 tomu bude už třináct let,
 kdy na Stvořitelovo zavolání odešel z našeho
 rodinného středu na věčnost můj drahý manžel,
 starostlivý tatínek a dědeček, pan

Josef Kučera

rodák z Vlčnova na Moravském Slovácku

Jeho tělo je pohřbeno na hřbitově Woodlawn
 ve Forest Park, Illinois a výroční mše svatá
 za spásu jeho duše bude sloužena
 v sobotu 10.července 2004 v 6.30 hod. večer
 v našem kostele Panny Marie Svatohorské v Ciceru.

S bolestí, láskou a vděčností věrně vzpomínají:

Marie Kučerová, manželka
 Josef a Rita, Václav a Pavla,
 Rostislav Kučera - synové a snachy
 Mařenka, Benjamin, Kristýnka a Tomášek - vnoučata

*Upřímně děkujeme všem, kdo jej znali
 a vzpomenu si na něho v modlitbách s námi.*

Úmrtí oznámení

Až tady nebudu, zmizí jak sen, co jsem si ponechal pro sebe jen.
 Až tady nebudu, žít bude dál v druhých, co jsem jim v životě dal.

*S hlubokým zármutkem oznamujeme všem přátelům
 smutnou zprávu, že nás opustil náš drahý manžel,
 tatínek, dědeček a ichán, pan*

Patrick Vlastimil Folke

Zemřel nečekaně 3. června 2004 ve věku 78 let.

Narodil se 28.ledna 1926 v Lysé nad Labem. Léta strávená v České republice prožil s rodiči a později se svou rodinou v předměstí Prahy v Horních Počernicích. Už jako student gymnázia v Truhlářské ulici v Praze se zabýval ušlechtilými zálibami - hodně četl klasickou literaturu, poslouchal klasickou hudbu a rád fotografoval. Po maturitě vstoupil na právnickou fakultu, ale ze studia práv byl vyloučen mezi prvními takto postiženými studenty po únoru 1948 pro svůj absolutně negativní postoj ke komunismu. Ten ho pak provázel po celý život. Po létech manuální práce pracoval po uvolnění poměrů v 60. letech jako účetní až do odchodu z tehdejšího Československa po srpnové invazi 1968. Do USA přijel se svou manželkou Evou a synem Richardem 15.ledna 1969. Zde pracoval jako účetní u firmy Danly Machine Corporation v Ciceru až do odchodu do penze. Počátkem 70.let se podílel na vydávání exilového časopisu Zpravodaj. Pečlivě se staral o svou rodinu, věnoval se stále klasické hudbě, fotografování a filmování, účastnil se kulturního života a zapojoval se do činnosti Společnosti pro Vědu a Umění v Chicagu. V poslední době byl také častým dopisovatelem Hlasu národa a později Hlasů národa v kulturní rubrice. V poslední třech letech statečně zápasil s těžkou duševní nemocí a při návštěvě své rodné vlasti byl náhle povolán na věčnost. Poslední rozloučení s našim drahým zesnulým se konalo 8. června 2004 v obřadní síni krematoria v Praze-Strašnicích.

Upřímně děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenu s námi.

Eva Folke, manželka
 Richard Patrick Folke, M.D., syn
 Ellen K. Folke, snacha
 Madeline a Thomas, vnoučata

**S projevem upřímné soustrasti
 a poděkováním za obětavou spolupráci
 jménem redakce Hlasů národa**

Rev. Dušan Hladík

100 let farnosti sv. Anežky České v Chicagu jsme oslavili v sobotu 5.června 2004

CZECH MISSION

at Our Lady of the Mount Parish, Cicero, IL

*congratulates St. Agnes of Bohemia Parish
on the 100th Anniversary celebration*

Infant Jesus of Prague, whose glory fills the whole world, keep in your care the parish of Saint Agnes of Bohemia. Amen.

St. Agnes of Bohemia (1211-1282)
Canonized November 12, 1989

Saint Agnes of Bohemia who was helping Czech people in hard times and obtained for them liberation from communism pray for us that we always follow your example and walk in the footsteps of Christ. Amen.

Kéž na přimluvu sv. Anežky České, dcery královské, která zasvětila svůj život Kristu v řeholní chudobě, dokážeme pomáhat svým bližním a naučíme se šířit a upevňovat vzájemnou svornost a pokoj. Skrze Krista našeho Pána. Amen.

Blahopřání České Misie v pamětní knížce farnosti sv. Anežky České

Program před mší svatou v kostele sv. Anežky připravily děti z České sobotní školy kardinála Berana. Zahrály Largo z Novosvětské symfonie známého českého hudebního skladatele Antonína Dvořáka, barokní písně ze 17.století od Adama Michny z Otradovic a konečně též známé české mariánské písně, které si s chutí zazpívali naši čeští krajané, kteří se slavnosti zúčastnili. Děti vytvořily i hodinový hudební program před slavnostní recepcí večer v hotelu Hilton opět z děl A. Dvořáka a dále z písní Františka Kmocha. Hudební vystoupení připravil Dr. Vladimír Sliva.

Slavnostní mši svatou celebroval Mons. John R. Manz, světitel chicágský biskup a správce III. vikariátu, který zastupoval kardinála Francise George, který v té době pobýval ve Francii; spolu s ním byl dalším celebrantem rodák z farnosti sv. Anežky Mons. Daniel W. Kučera, OSB, emeritní arcibiskup z Dubuque, dále koncebrovali všichni žijící faráři, kteří se v uplynulých letech vystřídali ve vedení farnosti sv. Anežky a spolu s nimi koncebrovalo ještě asi dalších dvacet kněží. Českou komunitu zastupoval náš misionář Otec Dušan Hladík. Liturgie se slavila ve třech jazycích – anglicky, španělsky a česky.

Při večerní recepci v kulturním programu vystoupila skupina mládeže z Ústředny Moravských Spolků s tradičními českými tanci. Účastníky slavnosti především upoutaly naše krásné národní kroje. Slavnostní projev za českou komunitu pronesla paní Věra Gajdová, která v něm připomněla nejen založení farnosti sv. Anežky českou komunitou, ale také bohatý duchovní i kulturní život Čechů v této farnosti v uplynulém období. Program také vhodně doplnila skupina Mexičanů s jejich národními tanci. Modlitbu před jídlem pronesl česky Otec Dušan Hladík. Ve výboru pro oslavy jubilea sv. Anežky Českou Misii zastupovala paní Adela Vacková. Dětem z české školy za jejich vystoupení přišlo následující poděkování:

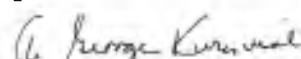
June 19, 2004

Dear friends,

I write to thank you and your wonderful musicians for their special presence at the recent 100th Anniversary Mass at St. Agnes of Bohemia and the centennial banquet.

Please express to the musicians a special thanks for the wonderful music they provided; I would imagine they could have been outdoors, enjoying sports or whatever, but were there giving their time and talent. The music by Antonín Dvořák was really so good and well performed (and all of their renditions). It is a tribute to them, their parents and to you for making this possible.

Thanks again. And blessings to all.

Fr. George Kuryvial OMI

Slovenský kostel sv. Šimona, apoštola

Pokračování ze str. 3

V duchu sv. Cyrila a Metoděje, kteří evangelizovali národy rozličných jazyků a kultur, se také zdejší řeholní sestry sv. Cyrila a Metoděje přičinily o to, aby zde byla společně slavena liturgie pro rodilé Američany, Slováky i Mexičany. Trojjazyčná liturgie je zde slavena na Vánoce, Velikonoce, na svátek sv. Šimona (28. října), na Popeleční středu a na Nový rok. Rovněž jsou zde zavedeny trojjazyčné májové pobožnosti a slavnost Tříkrálová.

Bolestnou ztrátou pro farnost bylo zavření kláštera sester sv. Cyrila a Metoděje 8. srpna loňského roku. Sestry se většinou vrátily do svého mateřince v Danville v Pensylvanii. V průběhu 75 let svého požehnaného působení zde vedly farní školu, která vychovala pět kněží, jednoho řeholního bratra a sedm řeholních sester, z nichž ctihodná sestra John Vianney Vranak zastupuje po dlouhá léta velmi aktivně slovenské katolíky v arcidiecézním Komitétu pro evropské katolíky a také pomáhá řídit „Spolek Slovákov pri kostole sv. Šimona“, jež pořádá každoroční „Štědrý večer“ se všemi tradičními zvyky a pochoutkami, na který přicházejí ve velkém počtu hosté z celé chicagské oblasti. Na „Svátek matek“ připravují „palačinkové raňajky“ a v průběhu roku pořádají řadu dalších akcí.

Interiér kostela sv. Šimona, apoštola

V současné době je farářem u sv. Šimona Otec Francis A. Kub a s ním ve farnosti žije emeritní český kněz Karel Kouba, bývalý děkan u českého kostela sv. Cyrila a Metoděje. Každou neděli v 10:30 dopoledne je v kostele sv. Šimona sloužena jediná slovenská mše svatá v celé chicagské arcidiecézi. Slovenští kněží, kteří přijíždějí na návštěvu Spojených států, nebo ti, kteří zde studují na různých univerzitách, sem občas přichá-

zejí, aby sloužili mši svatou, kázali a zpovídali. V této službě pro slovenskou komunitu též vypomáhá náš český misionář Otec Dušan Hladík, který také slouží každou třetí neděli v měsíci ve 12:30 v poledne slovenskou mši svatou v klášteře sester benediktinek na 147. ulici. Je radostnou skutečností, že Slováci a Češi v chicagské oblasti spolupracují jako opravdu bratrské národy.

Připravil Karel Chrobák

**OBJEDNEJTE SI POLITICKÝ
ČTRNÁCTIDENÍK**

HLASATEL

Nejstarší český píšící noviny publikované v Americe,
mající své čtenáře po celých USA i jinde.

Servis nezávislých komentářů, zpravodajství
a informací z ČR a z krajského života.

Pište si o ukázkové číslo zdarma na adresu:

**HLASATEL, 2470 Brunswick Circle, Unit B1
Woodridge, Illinois 60517**

Jerry Jiráček

**Vás zve k poslechu
hudby z naší vlasti**

na rádiové stanici 1450 AM

v neděli v 9.00 am

a v úterý a ve čtvrtek v 9.30 pm

Moje cesta od Brazílie

Pod sochou Krista v Rio de Janeiru

Když mně Rev. Francis A. Novák oznámil koncem února 2004, že jeho bratr biskup Alfred Novák bude koncem května slavit 25 leté výročí biskupství, vůbec jsem neváhal. S panem biskupem jsem se poznal před dvaceti lety, kdy byl biskupem v Sao Paulo. Tak jsem si řekl, že to je příležitost podívat se do země, která byla v padesátých letech také jednou z možností kam emigrovat, když jsem se rozhodoval za svého pobytu v německém lágru Valka. Tehdy se naskytla dříve možnost emigrovat do USA.

23.května se skupina poutníků, celkem nás bylo 18 lidí, setkala na letišti O'Hare v Chicagu. Většinou to byli příbuzní biskupa Alfreda Nováka, na jehož oslavy jsme jeli. Let do Sao Paulo trval 10 hodin. Časový rozdíl vůči Chicagu je 2 hodiny. Potom jsme přestoupili do menšího letadla do Rio de Janeiro a po hodině letu jsme tam hladce přistáli. Zde jsme měli strávit následující dva dny.

Rio de Janeiro je nádherné město díky přírodnímu zálivu, ostrůvkům a kopcům. Má asi 6 milionů obyvatel, kteří jsou směsicí evropských národů i domorodého obyvatelstva. Lidé jsou velice přátelští a vítají nás s úsměvem. Procházíme ulicemi, obdivujeme památky, zastavujeme se na rozlehlých náměstích. Nezapomenutelným zážitkem je pro nás návštěva monumentální sochy Ježíše Krista na kopci nad městem, kde v kapli u Ježíšových nohou slavíme mši svatou.

Po dvou dnech odjíždíme do městečka Aparecida do Norte, kde je známá svatyně Panny Marie Brazílské. O jejím vzniku se vypráví následující historie. Když se lidé z vsenice Guaratinguetá doslechli, že tudy bude projíždět guvernér Sao Paulo a Minas Gerais hrabě D'Padro de Almeida a Portugal na své cestě do Vila Rica – dnes známého města Ouro Preto in Minas Gerais, chtěli guvernéra pohostit, a proto požádali tři místní rybáře, aby v řece nachytali nějaké ryby. Rybáři Domingos Gareia, Filip Pedroso a Jan Alnes tedy nasedli na loďku a dali se dolů po proudu. Štěstí jim však nepřálo a nemohli nic ulovit. Když dojeli na místo zvané Ilaguacu hodil Alnes síť do vody a vytáhl malou sošku Neposkvrněné Panny Marie, ale bez hlavy. Hodil opět síť do vody a vytáhl hlavičku sošky. Vzali sošku domů a od té doby neměli problém s rybařením. Vždy se vraceli s dobrým úlovkem. Prvních 15 let byla soška umístěna v domě Filipa Pedrose. Zpočátku chodili uctívat sošku sousedé a známí, ale úcta se rychle šířila dál, protože věřícím přinášela štěstí. Když malá místnost již nestačila pojmout poutníky, postavila rodina malou kapli, která však zkrátka opět nestačila. Kolem roku 1734 farář vesnice Guaratinguetá započal se stavbou většího kostela na kopci nazvaném Morro dos Coqueiros, kde začaly veřejné pobožnosti 26.července 1745. Protože poutníků stále přibývalo, byl v roce 1834 tento kostel opět rozšířen a stojí tam dodnes a je nazýván Stará bazilika. V roce 1894 převzali správu kostela redemptoristé a 8.prosince 1904 byla soška korunována biskupem Josefem Camargo de Barros a v roce 1908 byl kostel povýšen na tzv. baziliku minor a městečko se stalo okresním městem. V roce 1929 papež Pius XI. prohlásil Lady of Aparecida za královnu Brazílie a její ochránkyni. Úcta k Panně Marii je v celé zemi nesmírně velká a neustálý příliv poutníků do Aparecida si vyžádal nový poutní chrám, s jehož stavbou se začalo 11.listopadu 1955. Je to bazilika v podobě řeckého kříže a tato stavba má být vůbec největší mariánskou svatyní na světě. Chrám má 45 tisíc míst k sezení, jeho rozměry jsou úctyhodné délka 173 metrů, šířka 168 metrů a hlavní loď je vysoká 40 metrů. Parkoviště pojme 4 tisíce autobusů a 6 tisíc automo-

bilů. Ročně tímto poutním pístem projde asi 7 milionů poutníků.

Následujícího dne vede naše cesta přes Sao Paulo do Paranagua ve státě Parana. Je to velmi chudý hornatý a lesnatý kraj. Po namáhavé cestě pozdě večer uléháme v hotelu ke spánku, nazítří nás čeká oslava biskupského svěcení Otce Alfreda Nováka.

Otec biskup Novák se narodil 2.června 1930 Františkovi a Marii Novákovým z Dwight v Nebrasce USA. Oba rodiče, stejně jako i jejich předkové, byli lidmi hluboce věřícími, a tak od malička byli 4 jejich chlapi a 2 děvčata vychováni k lásce k Bohu, Kristu a bližnímu. Velký vliv na děti měla také katolická škola. Díky této výchově se tři chlapi rozhodli vstoupit do semináře a dodnes ještě slouží Bohu. Otec biskup Alfred Novák vstoupil do semináře v Kirkwood, Missouri a další studia filosofie a teologie absolvoval na Mayor Oconomowoc semináři ve Wisconsinu, kde byl také 2.července 1956 vysvěcen na kněze. Ani ne za dva roky byl 29.dubna 1958 tento mladičkový kněz poslán jako misionář řádu redemptoristů do Brazílie. Cesta do Manacapuru – Amazonie mu tenkrát na nákladní lodi trvala 15 dní. Tak začala jeho práce apoštola v cizím prostředí a bez znalosti řeči. Přes mnohé těžkosti a útrapy se brzy do všeho zaběhl a oblíbil si zem i ty domorodé ovečky, kterým kázal boží slovo, sloužil pro ně mše svaté, křtil jim malé děti, zpovídal a vzdělával je po všech stránkách života. Po deseti letech v roce 1968 dostal Otec Alfred nabídku od CNBB jako poradce pro Hromadné sdělovací prostředky a koordinátor Bratrské kampaně. Bylo to v historicky důležitém období církve, kdy se do života uváděly závěry druhého vatikánského koncilu. Zde mohl Otec Alfred uplatnit své vynikající organizační schopnosti.

Do služby biskupa byl Otec Alfred Novák ustanoven v dubnu 1979 a byl nejprve jmenován jako pomocný biskup v Sao Paulo, kde byl tehdy sídelním biskupem kardinál D Paulo Evaristo Arns. Dostal tehdy na starost obvod kraje Lapa. Biskupské svěcení přijal 29.května 1979. Tehdy byla v metropoli Sao Paulo velmi složitá situace. Neutěšené sociální poměry vyvolávaly řadu stávek, kde lidé žádali právo na práci, lepší sociální podmínky, možnosti ubytování, zlepšení péče o jejich

děti atd. Otec Alfred jako skutečný pastýř lidu nasadil všechny síly, aby se nedostatky zlepšily. Ve spolupráci s organizací Radost a naděje a jinými občanskými sdruženími se Otcí Alfredovi podařilo docílit, aby děti mohly chodit do školy, vyučit se různým řemeslům a potom našli přiměřenou práci. Velkou péčí také věnoval výchově dětí bez domova, pro které vybudoval pastorační středisko a byl pro ně skutečným andělem strážným.

Když v diecézi Paranagua ve státě Parana rezignoval biskup Bernardo Jose Nolker, CSsR, byl Otec Alfred Novák pověřen převzít jako biskup tuto diecézi. Podmínky zde byly skutečně misijní. Otec Alfred sem nastoupil, aniž by zde někoho znal. Byla to však diecéze mariánská s katedrálou zasvěcenou Panně Marii Růžencové - Lady of Rocio. Tento chrám byl vlastně první kostel vybudovaný na jihu Brazílie. Otec Alfred se dal ihned do práce. Vroucí úcta k Panně Marii jej provázela po celý život a Matce Boží svěřil své dílo. Aby rozšířil řady pomocníků v duchovní službě, založil diecézní seminář zasvěcený Panně Marii Růžencové a uvedl do diecéze několik kongregací řeholních sester. Pro umožnění dalšího vzdělání žáků, povýšil v roce 1990 bývalou diecézní školu na Vyšší školu Lva XIII. a nechal zde vybudovat velkou halu. Velký důraz kladl na sdělovací prostředky. Zaměřil se na rádiové vysílání, rozhlasovou stanicí vybavil moderním zařízením a postaral se o dynamický program, který se vedle evangelizace zabýval z velké části také občanskými záležitostmi a veřejně hájil důstojnost člověka a hodnotu lidského života. Zvláštní pozornost věnoval Otec Alfred domu milosrdenství a veřejné nemocnici a postaral se, aby sem přijímali především chudé pacienty z pobřežních oblastí státu Parana. Přitom se snažil stále šířit úctu k Panně Marii. Po dohodě s ostatními biskupy ve státě Parana nakonec dosáhl toho, že Panna Maria Růžencová - „Lady of Rocio“ - byla prohlášena za ochránkyni celého státu. V listopadu 1999 se sešlo na jeho podnět ve městě Paranagua k oslavě Matky Boží 50 tisíc poutníků a koncem roku 2000 se mariánských oslav zúčastnilo všech 17 diecézí státu Parana a všech jejich 399 obcí. Téhož roku také zařídil Otec biskup katolické televizní vysílání Rade Vida v Paranagua. Za 25 let své biskupské služby Otec Alfred Novák vykonal úžasné dílo v oblasti pastorační, sociální i kulturní. Po zásluze mu patří úcta a uznání

prostých lidí i vysokých církevních a světských autorit.

Hlavním cílem naší cesty do Brazílie bylo zúčastnit se oslavy 25 letého výročí biskupského svěcení Otce Alfreda Nováka. Katredrála Panny Marie Růžencové byla ten den přeplněna. Bývá tam plno stá-le, neboť jak jsem poznal, lidé jsou zde opravdu věřící, v tento den se jich však sešlo ještě více, protože mše byla na počest jejich milovaného biskupa. Spolu s oslavencem sloužilo mši svatou 18 biskupů a asi 20 kněží. Ačkoli Otec Alfred věděl, že na oslavu přijede skupinka z USA, hlavně jeho bratři a sestra i ostatní příbuzní, bylo vidět, že byl při setkání s nimi před mši svatou hluboce dojat. Nevím jak dlouho se před tím neviděli. Já jsem se s ním naposledy sešel před 20 lety. Po mši svaté promluvili dva preláti o zásluhách Otce biskupa na vinici Páně. Také Svatý otec Jan Pavel II. mu zaslal zvláštní blahopřání a jako dar mešní roucho. Myslím, že ti dva jsou si velice blízcí ve své práci, ale také pro svou pokoru a především pro lásku k Bohu, Kristu Pánu a k Panně Marii. Večer připravili studenti Vyšší školy Lva XIII., kterou Otec biskup založil, kulturní pásmo, které mělo znázorňovat život jejich biskupa od narození po současnost. Bylo to skutečně autentické a velmi zajímavé. Po slavnosti před halou vyhrávala dechová kapela, tančily děti a neobešlo se to ani bez velkého ohňostroje - jak je vidět, Brazilčané si potrpí na oslavy.

Druhý den jsme se zastavili na biskupství, abychom si trochu popovídali s Otcem biskupem. V malé kapli je velký kříž s Kristem, který je udělán tak, jako by se z hůry na něj na Kalvárii díval jeho Nebeský Otec. Po audienci u Otce biskupa jsme šli k přístavu, kde je rozlehlý park a chrám Růžencové Panny Marie. V tomto parku se pod velkým stanem odehrávaly další oslavy. Mše svatá byla v 6 hodin večer, ale lidé se na začali scházet již ve 4 hodiny. Velice pěkné bylo vystoupení s velkým papírovým dortem, kde 25 dětí drželo v rukou rozžaté svíčky. Zvlášť mě upoutalo jedno děvče, které zpívalo nádhernou melodickou píseň. Jak jsem se později dozvěděl, byla to studentka konzervatoře. Oslavy byly skutečně nezapomenutelné.

Následující den nás čekala vyjížďka na moře a návštěva jednoho z ostrovů. Plavili jsme se malou bárkou, škoda že bylo chladno a deštivo. V místních poměrech na jižní polokouli už vlastně v té době začínala zima. Zastavili jsme se na ostrově

Otec Alfred Novák při oslavě 25 let biskupství

Ilha de Mel, kde jsme dostali občerstvení. Velice jsme si pochutnali na výtečných rybách a dalších darech moře. Večer jsme se ještě mohli po návratu na pevninu projít starými přístavními uličkami a představit si život starých námořníků.

Následujícího dne absolvujeme další výlet. Tentokrát jedeme do města Curitika. Žije zde asi 7 milionů obyvatel. Za pozornost stojí nejen mrakodrapy, ale též stará část města. Na jednom náměstí mě upoutala zvláštní kašna ve tvaru koňské hlavy ze které tryskala voda. Kostelů je tam hodně a ty staré jsou podobné jako v Evropě. Je tam také hodně nádherných parků. Co mě zvlášť zaujalo, bylo nástupiště do vozů městské dráhy. Bylo ve tvaru obrovské plastické roury vyzdvižené na úroveň vozů. Je to velice praktické, takže nikdo nemůže spadnout pod kola.

Dalším cílem naší cesty bylo podívat se do semináře, který též založil Otec biskup. Je to přípravný seminář a diecézní seminář pro kněze zasvěcený též Růžencové Panně Marii. Slavili jsme zde mši svatou a po ní bylo občerstvení. Mají tam také malé hospodářství: ovečky, husy, slepice a nějaké to prasátko. Krajina je jako vzata někde ze Šumavy. Tento den jsme pozváni na večeři k dobrému příteli Otce biskupa, lékaři Marco Coron. Pozval celou naši skupinu i s Otcem biskupem do svého venkovského sídla, abychom tam oslavili 74. narozeniny Otce biskupa. Ten večer to bylo něco skutečně pohádkového - dům na břehu krásného jezera v horách obklopený úchvatnou přírodou a hostina hodná krále. Na ty hody budeme opravdu dlouho vzpomínat.

Všechno má však svůj konec, a tak se následujícího rána vydáváme opět domů do Chicaga.

Karel Švec

Svatý Prokop a jeho slovanský klášter na Sázavě

Pokračování ze str. 15

Papež zákaz odůvodnil tím, že je tu nebezpečí, že by nevzdělaný lid mohl Písmu sv. špatně rozumět a mohl tak být uveden na scestí bludu. Je sice pravda, že někteří zbožní mužové to, co obecný lid žádá, vlídně trpěli a nechávali bez opravy, ale to nemůže být omluvou. Církev ve svých počátcích mnohé věci neviděla, které potom od svatých otců, když křesťanství bylo upevněno a víra se rozmohla, po přísnějším přezkoušení byly opraveny. Vratislav sice ani potom proti sázavskému klášteru nic nepodnikl, ale jeho nástupce Břetislav II. (1093-1100) slovanské mnichy vypudil a „knihy jejich jazyka byly nadobro zničeny a rozptýleny“.

4. Kanonizace sv. Prokopa a jeho úcta

Ačkoliv byl sázavský klášter latinizován, památka jeho zakladatele tam žila dále. I nově příchozí mniši byli zčásti Češi, Prokop náležel jejich řádu a byl slávou kláštera i magnetem, který přitahoval lid ze širokého okolí. A tak se i nové osazenstvo k němu hlásilo, ano postaralo se o provedení řádné jeho kanonizace. Byl to první Čech, který byl za svatého slavně prohlášen v Římě. V raném středověku nebylo totiž kanonizování papežem obvyklé. Prvním takto prohlášeným svatým je svatý Oldřich r. 993 a teprve r. 1171 byla kanonizace zcela vyhrazena papeži. Dříve se dala tím způsobem, že tělo člověka pověstí svatosti slynoucí bylo vyzdvíženo z dosavadního hrobu a uloženo pod oltářem, když předtím biskup kult schválil a zapsal ho do seznamu svatých. O kanonizaci opata Prokopa jednal osobně v Římě opat Blažej mezi říjnem r. 1202 a dubnem r. 1203 a dosáhl k ní souhlasu papeže Innocence III. Neobešlo se to bez nesnází. Jak Menší legenda svatoprokopská vypravuje, papež zprvu odmítal kanonizaci provést. Opat Blažej už s nepořízenou opouštěl Řím, když prý se světec zjevil papežovi ve snách a řekl mu „Proč jsi váhal? Proč jsi dopustil, aby můj duchovní odešel s prázdnou? Nevydáš-li rozkaz, aby ustal v cestě k svatému Vavřinci za hradbami Města a ihned se vrátil, neschválíš-li svědectví o mých ostatcích a nepovolíš-li mi povinnou úctu, pak - a v tu chvíli pozvedl svou pastýřskou hůl - takto tluka dotluku tě!“ Slavnou kanonizaci na Sázavě provedl pak papežský legát, kardinál Guido, 4. července 1204.

Přirozeným důsledkem svatořečení byly nejrozmanitější projevy kultu sázavského opata. K jeho počtě byl složen menší formulář s nádhernou sekvencí a několikeré breviářové officium, kazatelé ho uctívali svými chvalořečmi. V jednom kázání ze 14. století, jež je patrně dílem Miličovým, čteme: „Dávno by Čechy zahynuly, protože mají německé země okolo sebe, kdyby je svatý Václav a svatý Prokop nechránili.“

Svatý Prokop se tedy stává po sv. Václavu nejpřednější záštitou České země, národním patronem. Velmi se rozvila svatoprokopská legenda. Původní Život svatého Prokopa sepsaný v jazyku staroslověnském byl ještě před zánikem slovanského kláštera na Sázavě přeložen do latiny (Vita minor,

Interiér sázavského chrámu

Menší legenda). Stalo se to záměrně, aby byla obhájena slovanská bohoslužba proti latiníkům. Násilný postup knížete Svyatoplacha proti slovanským mnichům je v ní přísně odsuzován a černými barvami je vyličen latinský nástupce opata Víta, cizozemec, „muž plný vášnivě hněvivosti“. Boží sluha Prokop se jednou zjeví vetřelci u kostelních dveří a přísně mu domlouvá: „Od koho máš v tomto klášteře moc vlasti? Co zde pohledáváš? ... Beze studu z pohanění svého vzdal se odtud co nejrychleji! Neučiníš-li to, pomsta s nebes dolehne na tebe!“ Latinský opat však pokládal zjevení za mámení ďáblovo a nedbal ho, ani když se opakovalo po druhé a po třetí. Na Prokopovy výzvy odpovídal stereotypně: „Mocná ruka nejvznešenějšího vévody odevzdala tento klášter mně, abych jím až do konce života mocně vládl.“ Ale světec nic si toho nevšímal a sebezjistě a nesmlouvavě při svém čtvrtém zjevení prohlásil: „Klášter tento jsem si vyprosil na Pánu pro své duchovní syny, ne pro tebe, kterýž jsi sem podvodně vešel. A jestli ti ten tvůj pán vévoda až dosud tuto moc přikázal, já ti ji od nynějška zakazuji!“ S těmi slovy jal se prudce bít opata berlou a vypráskal ho z kláštera. Klášter pak byl vrácen zákonitým vlastníkům. Menší legendu o svatém Prokopu, zejména v jejích historických zprávách, pojal do své kroniky sázavský letopisec zvaný obvykle Mnichem sázavským, který byl jedním z pokračovatelů Kosmových a psal

svou kroniku nedlouho před r. 1177. Tak vznikla ona část letopisu sázavského, která jedná o založení kláštera.

Větší legenda svatoprokopská, (*Vita maior*), vznikla v době Karla IV. a je proti Menší legendě rozšířena v úvodních partiích a v kapitolách líčících zázraky po Prokopově kanonizaci. Také v ní vystupuje Prokop jako služebník české národní myšlenky a nepřítel cizozemců, kteří jsou symbolizováni čerty. Větší legenda byla na konci 14. století zpracována také česky ve veršované legendě o sv. Prokopu, zachované v rukopise Hradeckém. Stejně tak o sv. Prokopu píše pochvalně i kronikář Dalimil.

O době husitské se zhusta tvrdívá, že kult svatoprokopský značně zeslabila. To platí jen do určité míry. Je sice pravda, že hned na počátku husitské revoluce byl pobořen sázavský klášter, že doba nepřála středověkému mnišskému ideálu a také národnostní ovzduší se změnilo, když německý živel byl hodně potlačen, ale i husité se k sv. Prokopu hlásili, jak svědčí kazatelské sbírky předních husitských kněží, v tom i Husa samotného. Dražší byl samozřejmě sv. Prokop příslušníkům strany podjednou, kteří ho oslavovali četnými dily homiletickými i písněmi a dovolávali se jeho přímly. Teprve v 16. století, když do našich zemí pronikl protestantismus, nastal úpadek svatoprokopského kultu. Jakmile se však katolicismus znovu vzhopil, vrátil i sv. Prokopu jeho místo a záhy vystupňoval jeho úctu do nejvyšší dosud dosažené míry. Signálem k znovu vzkříšení svatoprokopského kultu bylo přenesení světcových ostatků 28. května 1588 ze zpusťlého kostela sázavského do srdce země a jejich uložení v oltáři kostela Věch svatých na hradě pražském. Pak následoval jeden projev svatoprokopského kultu za druhým: Básně Šimona Fagella, Jiřího Bertholda a Šimona Lomnického z Budče, hagiografická díla Alberta Chanovského a Jana Tanera, „Sláva svatoprokopská“ Bedřicha Bridela, „Požehnaná památka velikého světa divotvorce svatého Prokopa“ Hugona Fabricia, četná díla homiletická, „Vroucná pobožnost k velikému světa divotvorci svatému Prokopu“, vydaná poprvé r. 1740 v Kutné Hoře a pak vždy znovu přetiskovaná (naposled r. 1937).

Počet kostelů zasvěcených sázavskému světcovi dosáhl jednoho sta, nádherná bazilika trebičská, původně zasvěcená P. Marii, dostala titul sv. Prokopa. Počet barokních obrazů a soch sv. Prokopa je nepřehledný. Zvláštní úctě těšil se Prokop - orač u zemědělců. A protože jeho jméno se česky rozumělo a odvozovalo se od slovesa prokopati, vyvolili si ho za patrona také horníci. Hornické slavnosti na Příbramsku a Ostravsku se konaly až do nejnovější doby.

Když nastal tvrdý útlak národa a jazyka, Čechové se s důvěrou obraceli zvláště k sv. Prokopu. V litaniích k sázavskému světcovi čteme tyto invokace: „Jenž jsi s jinými svatými patrony mdlému vojsku v povětří se ukázal a za Čechy bojoval, jenž vidíš Čechy zemdlené, zarmoucené, ztrápené, od moci vojenské utlačené, jenž patříš v záhubu České země, jenž slyšíš hlas kvílících, k tobě se utíkajících a za obranu prosících, náš milý vlastenče, velkomocný orodovnice!“

Ani nová doba na sv. Prokopa nezapomněla. Jeho ochraně se svěřovali čeští vystěhovalci do zámoří. Ve Spojených státech bylo postaveno několik kostelů titulu sv. Prokopa. Z nich nejznámější je opatský kostel v Chicagu (posvěcen 1883) a benediktinské opatství v Lisle u Chicaga. Jiné kostely stojí v Clevelandu a v státě Severní Dakota.

Učenci nové doby se snažili objasnit záhady Prokopova života i všechny otázky s ním související, četní malíři, sochaři a básníci vzdávali mu svůj hold. Z básnických děl je nejznámější „Legenda o svatém Prokopu“ Jaroslava Vrchlického. K němu se druží celá plejáda jiných významných básníků: Václav Štulc, Beneš Kulda, Růžena Jesenská, Xaver Dvořák, Josef Pospíšil (báseň zhudebnil J. B. Foerster) a Vítězslav Nezval. Po komunistickém puči v roce 1948 se k svatoprokopskému tématu vrátil náš básník Jan Zahradníček, který na melodii Adama Michny z Otradovic složil v roce 1949 „Píseň ke svatému Prokopu“, kde se znovu zamyslí nad významem tohoto světce a vyjádřil, co pro nás znamená a jaké naděje v něho skládáme. Tato píseň patří k nejkrásnějším, jaké kdy o sv. Prokopu byly napsány. Najdete ji v úvodníku dnešního čísla Hlasů národa.

*Zpracováno podle knihy Jaroslava Kadlece:
Přehled českých církevních dějin*

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road, Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Malec, Secretary -Treasurer
Mary Ann Mahoney, President

Chicago Representatives

Loretta Moravec
1-708-484-3162

Dolores Jacklin
1-630-968-1292

Léky z Kanady.

Ethical sealed original.

Polovina amerických cen.

Volejte s důvěrou doktora Honzu
na tel. 1 - 800 - 878 - 9480

Muž středních let hledá

ženu do domácnosti.

Dobrý plat, ubytování možné.
Žiju mimo město, volejte večer.

Tel: 870 - 453 - 2558

KAMÍNKY

Čtení na pokračování

Hudební skladatel

Četl jsem Hlasy národa, kde byl článek o vystoupení pana Miroslava Gabriela Částky v Chicagu a byl jsem potěšen, že tam byla zmínka i o mé hudbě. Dost často se zapomíná, že tam vůbec nějaká hudba je. Říká se, že dobrá hudba se nevnímá, ale skrytě emocionálně působí, ale v duchovní oblasti je mnoho existujícího a neviditelného. V Katolickém týdeníku, který upozorňuje veřejnost na duchovní pořady pana Částky, dokonce vymizel i Leoš Kuba, který je dobrý a pohotový skladatel a myslím, že i panu Částkovi při jeho cestě do USA prokázal dobrou službu jako tlumočník, zvukař a byl připraven i jako dobrý řidič, kdyby bylo zapotřebí. Měl rovněž radost, že jste na něho v Hlasech národa pamatovali. Ocenění ve světě má veliký vliv na další vývoj a uznání schopností u nás doma. V Čechách a na Moravě platí dvojnásob, že „žádný není doma prorokem“. Já jsem měl v době studia na JAMU stále potíže, protože jsem byl varhaníkem kostela v Ostrovačicích a celá naše rodina navštěvovala všechny mše svaté a veškeré pobožnosti, které se tam konaly. Pronásledování vyvrcholilo před mým absolvováním, kdy navíc zjistili, že nejsem v žádné organizaci. Měl jsem být ze školy vyloučen. V té době došlo k celovečernímu koncertu z mých skladeb v Petrohradě. Bylo to sice jen na konzervatoři, ale hráli to ruští studenti, kteří o tom poslali telegrafickou zprávu do Rovnosti. Není nezajímavé, že koncert se uskutečnil na sv. Václava 28. září 1960, který byl rovněž úmrtím dnem mé maminky (+ 1948). Zpráva vyšla hned druhý den a zachránila mě před již rozhodnutým vyhazovem ze školy (JAMU v Brně). Kontakty pokračovaly až k pozdějšímu provedení mé Sinfonietty Petrohradskou filharmonií dirigentem Arvidem Jansosem na dvou zahajovacích koncertech v koncertním sále v Petrohradě pro 2.500 posluchačů. Byl jsem pozván a zjistil, že všichni, co se o to zasloužili, byli stejného založení, jako já. Věřící lidé, které jsem do té doby nikdy neviděl. Nebudu se rozepisovat, vás zdržovat a budit zdání chlubilka. Naopak! Obdivuji, jak se moje nejhorší situace ze dne na den změnila Božím zásahem, který by mě ani ve snu nenapadl. Bohu díky! Takových situací bylo v mém životě nespočetně. Politicky angažovaní profesori byli konstermováni a ptali se, jak je možné, že moje hudba zazněla na místě, o které marně usilovali a navíc v provedení ne našich, ale ruských umělců. Dnes mám řadu nahrávek z mé duchovní i světské tvorby. K oslavě Boží jsem zkomponoval stovky skladeb - mešní ordinárium, žalmy, celou řadu písní, chrámové sbory i kompletní mše s doprovodem orchestru. sólové zpěvy, varhanní skladby a mnoho dalších děl, kromě toho mám ještě asi 600 filmových a divadelních hudeb, které mě a mou rodinu živily a udržely ve svobodném povolání

skladatele vážné hudby a koncertních skladeb v době totality. Což byl další zázrak v mém životě. Za to všechno Bohu děkuji.
Zdeněk Pololánik, Brno

Příběh mladé dívky

V září 1950 byl pro mě začátek nového školního roku v Brně. Zapojila jsem se do tajných kroužků právě Katolické akce v Brně. Duchovním vedením našeho kroužku se stal františkán P. Jan Bárta, který právě v té době uprchl z internčního tábora v Želivě a působil především jako duchovní mezi internovanými řeholnicemi - vzdor vysokému rizikovému nasazení takové činnosti. Náš brněnský kroužek měl zaměření výhradně pro práci v jocismu (pozn.: francouzské katolické hnutí dělnické mládeže). Besedy s Bártou byly vzácné, jeho způsob formace vůči nám se jevil přísně důsledný i laskavý. Učil nás vzájemné lásce a toleranci, v to zahrnoval i naše nepřátele. Upozorňoval nás často, aby způsob naší evangelizace i v podmínkách pronásledování byl prost negativismu (toho, co naši nepřátelé s oblibou terminovali jako „štvavé řeči“). Vedl nás k pozitivnímu postoji být nad věcí, a tak dokázat čelit ateismu v jakékoliv podobě. Především abychom se soustředili na Boží pravdu, poznávali ji a z toho poznání aby vycházelo všechno naše úsilí.

* * *

Dne 9. července 1951 a přibližně kolem tohoto data došlo k hromadnému zatýkání na různých místech republiky. Toho dne zatkli Jožku Šoltéze v Prešově, matku a mě v Tišnově, Marii Cypřišovou v Lanžhotě a mnoho dalších, kteří jsme se navzájem vůbec neznali. Tereška Procházková byla předvolaná jen k výslechům, pak propuštěna a předvolána až k soudu v říjnu 1952. Při výsleších byla mimořádně statečná, prakticky nepromluvila ani slovo i přes nelidské vyšetřovací metody (dny a noci chůze bez spánku a odpočinku, svícení do očí, což u ní zanechalo trvalé následky). A mě čekala 16 měsíční vyšetřovací vazba. Z toho jsem prožila 7 měsíců v Ruzyni a celkem 13 měsíců v samovazbě. Velmi špatně jsem ji psychicky snášela, to vyšetřovatelé sledovali, přesto jsem se nedala zlomit ke spolupráci s StB. K tomu měla samovazba směřovat, jak jsem si postupně uvědomovala. Víra v Boha a modlitba - to mi dalo sílu, abych tak hluboko neklesla. Přesto jsem tam prodělala těžkou krizi víry. Na krátkou dobu jsem propadla depresi, malomyslnosti vedoucí až k ztrátě víry. Ještě v samovazbě jsem se z této krize pomalu vzpamatovala. Bůh mi dal poznat, že je.

Ve stavu značně malátném jsem byla převezena z Ruzyně zpět do Brna jako svědek k velkému monstrprocesu s profesorkou Růženou Vackovou, P. Oto Mádre, P. Václavem Razíkem a dvěma představenými klášterů: Matkou Martou Vintrovou, těšitelkou, a Matkou Bohumilou Langrovou, bormejkou. V tomto zinscenovaném procesu byli souzeni také tři vysokoškoláci, maturanti tišnovského gymnázia: V. Železný, A. Pokorný a Z. Čacká, obvinění z vraždy, kterou skutečně spáchali. Ukřývali se v osamělé chatě před zatčením a v jejich úkrytu je začal ohrožovat provokatér StB. Za-

bili ho v obavě před vyzrazením. Při procesu dostali Železný s Pokorným trest smrti, právě při tomto procesu, kde s dábelskou vychytralostí zkombinovali špičky Katolické akce, dvě představené ženských řeholních komunit a tři uvedené nešťastné studenty se svým tragickým případem. Mezi nimi, pronásledovanými a souzenými církevními představiteli, nebyla naprosto žádná souvislost, ani u soudu nebyla prokázána žádná spojitost.

Vyšetřovatel mě před procesem upozornil, že bych měla při své svědecké výpovědi vznést veřejné obvinění proti našim vedoucím Katolické akce, hlavně kněžím a vůbec proti Vatikánu. Neodpověděla jsem, ale v duchu jsem si sestavovala řeč v opačném smyslu. Chtěla jsem v ní obvinít totalitní režim ze zločinnosti a pronásledování křesťanů. Kromě toho jsem si také představila, co by asi chtěli slyšet oni, i to jsem si v duchu stylizovala. Dopadlo to strašně. Soudní proces měl rafinované aranžmá: probíhal ve velkém sále stadionu v Kounicově - tehdejší Leninově ulici. Když mě do sálu předvedli před porotu a před naplněný sál s pěti sty přítomných, podlomila se mi kolena, statečnost byla ta tam a já jsem spustila verzi dvě. Vysypala jsem ze sebe nervózním, křečovitým způsobem obvinění proti vedoucím Katolické akce, proti politice Vatikánu - vyjadřovacími prostředky, kterých používali oni, mocenská garnitura, založená především na lži. Moje slova musela dopadat drtivě na všechny souzené, zřejmě byl ohromen sál i porota, já jsem byla jako v tranzu. Porota i vyšetřovatelé samozřejmě triumfovali.

Až když mě přivedli zpátky na celu, stále samovazbu, uvědomila jsem si po chvíli, co jsem provedla a způsobila - v plné hrůze, jako by mi spadlo bělmo z očí. Dostavila se hluboká lítost a současně jsem se cítila být posílena Bohem, jeho milosrdenstvím. V této chvíli jistě konverze jsem si předsevzala u svého soudu všechno napravit, v první řadě odvolat své šokující prohlášení.

To se mi podařilo, s Boží pomocí. I když náš soud už nebyl veřejný, posluchačů a svědků jsem přesto měla dost. Moje samo-vazba po tomto nešťastném vystoupení v Brně trvala ještě 4 měsíce ve Znojmě, pak jsem byla převezena na Pankrác k soudu. Na lavici obžalovaných jsem měla velmi málo známých, i mezi mladými. Opravdu jsem znala jen členy našeho kroužku, kteří se mnou byli souzeni: Terezku Procházkovou a Jožku Šoltéze, další tři jen z krátkého setkání. Ze souzených kněží P. Bártu a P. Němčanského jako židenického faráře. V Židenicích jsem totiž bydlela.

Vedle mne seděla moje matka, vlastně to, co z ní zbylo. Udolaná troska. Šestnáct měsíců jsme se neviděly. Krátce před soudem jí dali vědět, že už minulý rok v listopadu 1951, kdy jsme byly v Ruzyni, jí zemřela dvacetiletá dcera - tedy moje o rok mladší sestřička. Zhroutila se z toho. Otec Jan seděl přede mnou a starostlivě ji pozoroval, pak se ke mně naklonil se slovy: „Bojím se, že to maminka nevydrží.“ Nevydržela. Ve vězení onemocněla rakovinou. Z cihelny pracovního komanda v Tuněchodech byla po čase převezena do Sv. Jana pod Skalou, věznice pro nemocné a staré ženy. Odtud byla za necelé čtyři roky propuštěna na tzv. Akci matek ke svým dvěma nejmladším dětem, tenkrát deseti a dvaná-

ctiletým. Žila ještě pět let, léta utrpení a sebezapření, pro své nejmladší, ale i pro otce a celou početnou rodinu. Nikoho ze své péče nevynechala. Dočkala se mého návratu. Vrátila jsem se po 9 letech a dosloužila jí k smrti, aspoň to jsem mohla nakonec pro ni udělat. Ona sama nedokázala v životě nikomu odmítnout pomoc. Nekalkulovala, jestli na to má. Byla celý život statečnou křesťankou, i v nejtěžších situacích byla pro ni především směrodatná Boží příkázání. Její víra byla nezlomná. Proto také byla schopna vychovat jedenáct (!) dětí - profesorka, malířka, Pražačka zvyklá v dětství a mládí přepychu.

Vmetla jsem jim do očí všechny zločiny proti lidskosti, kterých se dopouštěli, vyjmenovala jsem jim bití, mučení, ničení nervů, manipulaci s lidmi a ujistila jsem je velmi důrazně, že na to nikdy nezapomenu. A že v jejich smyslu mě nikdy nepřevychovají. Byla jsem šťastná, že jsem měla sílu k takovému ostrému odporu, že mi dal Bůh sílu vzchopit se, a bylo mi jedno, jaké sankce mě za to postihnou. Dostala jsem 14 let trestu. Byl to nejvyšší možný trest pro to, co mně dokázali. A především byl za můj postoj u soudu - obávaným prokurátorem C. bylo mé vystoupení označeno za drzé. Překvapila jsem celou porotu.

* * *

Po soudu mě čekal pardubický lágr, určený pro ženy s politickými delikty a nejtěžšími tresty, kde jsem měla: málo návštěv, žádné balíčky, dost hladu, ale mnoho skvělých žen (za zvláštní připomínku stojí skupina uvězněných řeholnic, ctěná a respektovaná všemi spoluvězeňkyněmi - sympatická neotřesitelnou vyrovnaností, trpělivostí, nenápadnou zbožností, s účastným kamarádstvím ke všem). A dlouholeté přátelství s mojí mateřskou i sesterskou přítelkyní Terezkou Procházkovou. Terezka dostala 13 let trestu, propuštěna byla také na amnestii v roce 1960. V roce 1968 využila politického uvolnění a vstoupila do kláštera k brněnským františkánkám - Milosrdným sestrám. Její skutky milosrdenství, kterými doslova oplývala ve vězení, pokračovaly v domovech důchodců její ošetřovatelskou službou až do naprostého zhroucení páteře a vlastní imobilitou. V Pardubicích ve vězení se těšila mimořádné oblibě, byla sluníčkem, Matkou Terezou lágru pro mnohé. Měla vzácný dar chápat a vyslechnout cokoliv: stesky, starosti i radosti. Uměla se radovat s radujícími a plakat s plačícími. Na konec života ji samotnou čekalo 8 let v bezmocnosti na lůžku. Snášela je s příkladnou trpělivostí.

* * *

P. Jan Bárta, náš vedoucí, předvedl u soudu to nejlepší, co by se dalo od katolického kněze očekávat. S mírností, ale důsledně hájil své počínání po útěku z internačního tábora v Želivě. Dokazoval, že mu šlo především o kněžskou službu, kterou chtěl vykonávat a také ji vykonával. Připadalo mi, že chce v tomto přelíčení všechny přítomné zahrnout láskou; přátele i nepřátele. Před zmanipulovanou porotou hájil Boží pravdu nezlomen. Byla to slova plná Božího míru. Končil slovy: „Chtěl jsem, aby mezi nás přicházel Ježíš Kristus.“ Zdálo se, že své pastorační poslání splnil i u tohoto procesu. Dostal 20 let trestu, 15 si odseděl. Prošel všemi pověstnými věznicemi a Jáchymovem.

Olga Škvařilová, Lomnice u Tišnova

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Lázeňští hosté v minulosti a dnes

V České republice je velké množství lázní. Účel lázní byl nejen léčebný, ale v lázních byl také bohatý život společenský. V hlavní lázeňské sezóně se v lázních pohybovali lvi salonů, své peníze zde utráceli ředitelé, bankéři i úspěšní a zdatní obchodníci. V příjemné atmosféře lázní se mnohdy uzavíraly úspěšně obchody velkého rozsahu. Rodiny s neprovdanými dcerami přijížděly do lázní si vyhlédnout možného nápadníka. Profese otce rodiny byla velice důležitá. Čím důstojnější, byla profese otce rodiny, společenské zařazení, dostatečně vysoký a stálý finanční příjem rodiny, tím větší byl okruh nápadníků dcer na vdávání. V prostředí vdavekchtivých žen a společenských zábav kvetl flirt, někdy se v lázních zrodil i opravdu hluboký cit lásky. Společnost v lázních byla pestrá. Některí hosté se přijeli do lázní léčit a si odpočinout, jiní se především dobře pobavit. Mezi hosty v lázních nechyběli ani dobrodruzi a hazardní hráči.

Společenským centrem lázní byly kolonády a za nepříznivého počasí pak společenské domy. Na kolonádě se koncertovalo, kolonáda se stala korzem s módní přehlídkou. Lázeňští hosté posedávali na lavičkách, popíjeli minerální vodu z ozdobných pohárků, naslouchali koncertu a sledovali módní trendy v oblékání.

Program koncertů byl na kolonádě vyvěšen. Už od 18. století začaly v českých lázních působit stálé skupiny hudebníků. Své místo zde měly i operní soubory a to nejen české, ale i zahraniční. Vzpomeňme na budovatele lázní Kuks hraběte Františka Antonína Sporcka, který do svých lázní v roce 1724 přivedl operní společnost až z italských Benátek. Tato operní společnost působila v lázních Kuks několik let, v roce 1726 hostovala i v Karlových Varech.

Od 19. století se začaly v lázních stavět lázeňské domy s prostornými salony a sály, s čítárnami novin a časopisů, s konverzačními salony, salony s kuleční-

kem, šachové salony, salony pro karetní hry, především bridž, dále gymnastické salony a šermířské salony. V hudebním salonu si mohli hosté zahrát na klavír sami.

Rozptýlení a pohyb nabízely hostům v lázních také taneční školy, či jezdecké školy a také kurzy tenisu. Velké obliby si získaly také pěší výlety do okolí lázní, jízdy na koních, anebo společné výlety na kolech. V lázních se hrával golf, později také minigolf. Kdo neměl štěstí v lásce, pokoušel se o štěstí v ruletě, lázně nabízely svým hostům širokou škálu zábav a společenských akcí.

Pro prominentní hosty a jejich početný doprovod byly najímány celé hotely a lázeňské domy. Návštěvy korunovaných hlav, vysoké šlechty tuzemské i zahraniční a příslušníků jejich rodin, byly v lázeňských městech vítanou příležitostí pro místní obchodníky a lékárníky, aby získali autorizaci pro hrdý titul dvorní dodavatel například anglického krále nebo perského šacha. Prominentní osobnosti se také s oblibou scházely v určitých lázeňských domech a vyžadovaly, aby jim byl rezervován stále stejný pokoj. Byly lázeňské domy, kde se soustřeďovali příslušníci různých národů, jako Angličané, Rusové, Poláci, Židé. Mnozí z nich lázně pravidelně navštěvovali a každoročně v určitou dobu se v lázních opakovaně také setkávali.

Zahájení hlavní lázeňské sezóny bylo v lázních slavnostní a začínalo každoročním svěcením pramenů. Ceny ubytování nebyly po celou lázeňskou sezónu stejné. Nejvyšší ceny byly právě v hlavní lázeňskou sezónu a to od května do konce srpna, kdy lázně navštěvovali především prominentní hosté a kdy v lázních probíhaly nejzajímavější kulturní a společenské akce. Bydlení v lázních bylo tak drahé, že si je nemohl dopřát chudý nemocný. Ten si sám vyhledával ubytování v okolí lázní v nějakém skromném podnájmu a do lázní pak docházel na jednotlivé léčebné procedury.

Jednotlivé hotely a lázeňské domy si konkurovaly v úrovni stolování a v široké nabídce jídel. Lázně se snažily vyho-

vět svým strážníkům a plně respektovat jejich přání, dodržet předepsaný dietní režim hosta a vyhovět i jeho požadavkům rituálně náboženským a společenským. U mimořádných prominentů navštěvoval šéfkuchař každého rána ošetřujícího lékaře svého velmože a předkládal mu k nahlédnutí a ke schválení jídelní lístek.

V prostorných přepychových jídelnách lázeňští hosté zasedali k velké tabuli podle zasedacího pořádku a přesného ceremoniálu. Šlechtě se dostávalo pocty čestných míst. Panovníci v této veselé a družné lázeňské společnosti se rádi zbavovali svých královských titulů a privilegií a s oblibou pak vystupovali jako vévodové, někdy panovník i jako kníže či hrabě inkognito.

Méně prominentní hosté lázní se stali o své stravování sami. Do jídelních lístků, vyvěšených u vchodu do restaurací, nahlíželi sami předem a jídla si vybírali především podle cenové nabídky s přihlédnutím k doporučení lékaře, kterých pokrmů by se měli, vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, také vyvarovat.

Klasické i moderní léčebné metody v lázních

Především to byla a také zůstává pitná kúra minerálními vodami, které jsou specifické pro dané místo. Pitnou kúru předepisují lékaři s přímou vazbou na diagnózu pacienta a na složení minerální vody. V minulosti minerální vody byly ochucovány mlékem, vínem i ovocnými šťávami. V současné době se upřednostňuje jejich přírodní chuť a v lázních se minerální vody popíjejí studené nebo teplé přímo u vývěrů a odběrových míst.

Klasickou lázeňskou metodou zůstává v lázních vodoléčba, která je k léčebnému účelu a osvěžení organismu využívána od nejstarších dob. K oblíbeným koupelím a léčebným zábalům patří i léčba párou, jakou je i inhalace. K léčebným účelům slouží i různé peloidy jako je bahno, rašelina, slatina a jiné látky. Ke klasickým vodoléčebným postupům

Karlovy Vary

přibyla od 19. století především Kneippova metoda (střídání teplé a studené vody k lepšímu překrvení končetin a celého organismu) a nověji i finská sauna a další nové metody a formy aplikace vody a páry.

Koupele mohou být částečné, celkové, vířivé, přísadové, perličkové i parní. K nim náleží také sauna, plavání a cvičení v bazénu, podvodní masáže, atd. Pacienti osvěžují v lázních také polevy, sprchy a stříky. Léčebné účely mají zábaly a obklady. Osvěžení poskytují uhlíčitě vodní koupele. K uhlíčitě terapii náleží také uhlíčitě plynové koupele a podkožní aplikace plynových injekcí. Parafin je používán v termoterapii. K pomocným terapiím náleží např. fototerapie, která obvykle slouží před aplikací masáže, anebo k léčbě zánětlivých procesů, u kterých je vhodné teplo.

Velmi účelné jsou inhalace na soli bohatých minerálních vod, které umožňují výrazné zlepšení funkce dýchacích cest. Terapií je i působení klimatu v lázeňském místě na organismus pacienta. Hlavními klimaticky významnými parametry pro určení této terapie je tlak vzduchu, teplota, vlhkost a čistota vzduchu, směr a rychlost větrů, oblačnost, množství srážek, atmosférická elektřina, radioaktivita vzduchu, složení aerosolu, atd.

K důležitým léčebným metodám patří rehabilitace, při které je využívána pohybová aktivita pacienta pod dohledem rehabilitačního pracovníka. Patří sem relaxace, dechová cvičení, mechanoterapie, ergoterapie, což je léčba prací, a také terénní pohybová léčba, mezi které patří pěší vycházky a výlety pěšky i na

kolech, hipoterapie - jízda na koních a také projížďky na lodičkách.

Velká důležitost je v lázních přikládána také dietoterapii a to z důvodu, že příčinou slabosti, únavy a řady onemocnění bývá nesprávný stravovací režim a nevhodný životní styl pacienta. Lázeňská dietoterapie zná celkem 11 základních diet. Jsou to diety: kašovitá, šetřící, racionální, urologická, šetřící s omezením tuků, bílkovinná, nízkobílkovinná, protisklerotická, redukční, diabetická a neslaná.

Lázeňství v České republice používá nejen klasické, ale i nejmodernější léčebné metody. Patří k nim například i elektroterapie a magnetoterapie. K léčbě jsou využívány diadynamické proudy, interferenční i Träbertovy proudy a metody TENS. K dalším elektroléčebným postupům patří také galvanoterapie, iontoforéza, elektroforéza, impulzoterapie, diatermie, léčba ultrazvukem i laserem.

K velmi příjemným terapiím náleží muzikoterapie a další netradiční a alternativní formy léčení. Pacienti a hosté lázní osvěžení ducha nacházejí také na promenádních koncertech, přednáškách, besedách, zábavných večerech v lázeňských domech, také v lázeňském divadle, v kinech, v galeriích výtvarného umění, na výstavách a dalších různých kulturních akcích.

Pacienti, klienti a hosté v lázních v současné době

Ošetřující lékař předepisuje svému pacientovi komplexní lázeňskou péči v případě, že zdravotní péče navazuje na ústavní péči v odborných ambulancích a je zaměřena na doléčení, zabránění vzniku invalidity a soběstačnosti. Je plně hrazena zdravotní pojišťovnou. Po dohodě s ošetřujícím lékařem může se pacient spolupodílet finančně na léčení v lázních a to formou přístavkové lázeňské léčby. Zdravotní pojišťovna hradí náklady na vyšetření a léčení pojištěnce. Kromě vymezených dvou základních forem lázeňské péče dle indikačního seznamu jednotlivých lázní jsou ostatní léčebné programy a výkony poskytované klientům lázní na bázi komerční a jsou pak plně hrazeny z jejich prostředků.

V lázeňství jsou pro pacienty podle indikací využívány především lázeňské léčebny, lázeňské domy, ubytovny, penziony a to často s režimovými opatřeními. Pro lázeňské hosty slouží především lázeňské hotely, lázeňské penziony a ubytování v soukromí.

Zahraniční hosté využívají služeb ambulantní péče v lázních. Lázeňské služby jsou pak poskytovány dle volby klienta v určitých provozech lázní.

V posledních letech se lázeňská města stávají v České republice také místem kongresů a významných mezinárodních sympózií. V tradičních lázeňských místech ČR se objevuje i nová forma turistiky, tak zvaná „zdravotní turistika“, jako cesta za krásou, relaxací a rekondicí.

Lázně v České republice vydávají propagační materiály s uvedením indikace léčených chorob a se všemi dalšími potřebnými informacemi. Zájemce získá informace o lázních telefonickým dotazem na ředitelství lázní, také si potřebné informace může vyhledat na internetu, na webových stránkách lázní. Informace o lázních zájemcům poskytnou také Městská informační centra nacházející se v lázeňských městech, anebo ty cestovní kanceláře, které se zaměřují na lázeňskou a zdravotní turistiku v České republice.

*Ing Alena Kulheimová
Česká republika*

Mariánské Lázně - V západočeských lázních v 19. století bylo málo Čechů mezi hosty, protože pro drobné řemeslníky a měšťanstvo byly tyto lázně cenově nedostupné. Znamý spisovatel a novinář Jan Neruda uvádí, že v osmdesátých letech 19. století Mariánské Lázně v Čechách patřily vedle Svatého Mořice ve Švýcarsku k nejdražším lázním v Evropě.

MLADÝM

Já a moje velká pusa

Také já mám velkou pusou?
Mluvím rád o tom, do čeho mi nic není?
A nejradyji ovšem o těch druhých?
Odsuzuji rychle a plný rozhořčení všechno,
co se těm druhým přihodilo?
Ale ano, vyznám se až moc dobře
v těch malých i velkých skandálech.
Vím, kdo kradl v obchodě,
kdo bouchl za sebou dveřmi,
kdo utekl z domu.
A na to vše, co se druhým přihodilo,
pronesu se svatouškovským obličejem:
„Ach, to je ale hrozné...!“

Kdyby tak druzí lidé všechno o mně věděli!
Všechno,
mé tajné myšlenky, všechna moje nevyslovená přání,
touhy, celou mou minulost?
Nečervená bych se až po uši studem?
Ale Bohu díky,
najde se někdo, kdo by to všechno věděl?!
A přece bych se už měl konečně nad tím vším
zamyslet a umínit si:
Od této chvíle budu o svých bližních více mlčet.
Kdyby oni měli možnost všechno o mně vědět,
neměl bych prázdný důvod být pyšný.

Devadesát devět špatných vlastností

Patříš mezi ty, kteří mají ten špatný zvyk
mluvit pouze o nepěkných vlastnostech druhých lidí?
Pak není něco v pořádku a něco ti chybí.
Buď jsi slepý nebo beznadějně šilháš.
Neuvědomuješ si totiž,
že díky této tvé špatné vlastnosti,
nebude nikdo chtít s tebou žít a pracovat.

Ale když bez zábran vyprávíš o druhých hezké věci,
jsi oblíbený a lidé tě vyhledávají,
protože jsi dobrý člověk.
Chceš-li být šťastný v manželství,
pak neopomeň říci něco laskavého
o své ženě nebo o svém muži.
Jsi přesvědčený,
že ten druhý má devadesát devět chyb a
špatných vlastností a jednu jedinou dobrou?
Tak tedy mluv právě o té jediné dobré
a brzy poznáš, že objevíš i další.
Ještě dnes řekni něco dobrého a pěkného
a vneses paprsek slunce do každého srdce!

Kosmický prostor

Objevování a dobývání vesmíru je fascinující historie.
Co je to však platné, když lidé dovedou
odstranit překážky v kosmu, ale na zemi
si nastavějí mezi sebe zdi nedůvěry a nenávisti.
Vynést lidi do vesmíru je, jak se zdá, lehčí,
než vytvořit na zemi dobré životní podmínky
pro docela obyčejné lidi.
K čemu ty létající družice, když nedokážeme
zajistit potravu hladovějícím lidem?

Ano, u nás studuje velmi mnoho lidí,
jsou zasvěcenými znalci nejnovějšího pokroku.
Ale kdy budou lidé
dobří, srdeční, přátelští a ochotní odpouštět?
Kdy už konečně začnou uskutečňovat
mír, pokoj a štěstí na zemi?

Jak já mohu přispět k tomuto obrodnému procesu?
Ještě dnes začnu sám být dobrý, srdečný a přátelský.
Především k sousedům, kolegům a všem bližním.
Toto vše je mnohem cennější pro šíření
pokoje a míru ve světě než všechny zázraky elektroniky.

Proč?

Proč si naříkáš?
Je práce tak těžká?
Nebo už nemáš sílu?
Nemáš už vůbec ani chvilku čas
vyjít si na procházku?
Nebo se snad celý den nudíš?
Máš málo peněz?
Nemůžeš si snad dovolit to, co jiní?

Navštívil jsem dnes jednoho čtyřicetiletého
muže, nevléčitelně nemocného.
Už tři týdny trpí hroznými bolestmi.
Je to smutný pohled.
Jeho žena sedí bezmocně u jeho lůžka
a doma čeká pět dětí.
Tento muž se na mne podíval a ptal se: „Proč?“
Ta otázka mě bolestně zasáhla.
Ano, proč?
Proč on a ne já?
Proč já a ne ty?
Na to nedokáže dát nikdo odpověď.
Nikdo.

Ale já mám Boha,
který všechen život
utrpením a smrtí vede k cíli.
A on se i mne najednou ptá,
proč nejsem vděčnější a šťastnější,
když mi daruje zdraví.

*Z knihy Phila Bosmanse: S láskou po celý rok
Nakladatelství AVE Olomouc 1992*

SEXUAL ABUSE OF STUDENTS EXPLODES; PUBLIC OFFICIALS ASKED TO RESPOND

In a recent edition of *Education Week*, there was an article by Caroline Hendrie, "Sexual Abuse by Educators is Scrutinized," that suggested that the degree of sexual abuse in the public schools is at a crisis level.

Hofstra University professor Charol Shakeshaft was commissioned by the Bush administration to do a literature search of existing studies on this subject; this was to be the groundwork upon which a national study would be launched. She concluded that "the physical sexual abuse of students in schools is likely more than 100 times the abuse by priests." The article also says that there are no plans at this time to conduct the national study.

William Donohue immediately took action. Here is how he framed the issue for the media:

"I have written U.S. Secretary of Education Rod Paige urging him to authorize a national study of the problem of sexual abuse in the public schools. I have also asked him to put Professor Charol Shakeshaft in charge of the study. The provision in the No Child Left Behind program that mandated such a study should not be dismissed by education department officials who would prefer not to deal with this issue. I have also recommended to Secretary Paige the establishment of a national database on the sexual abuse of students.

"I have also written to all the state attorneys general. 'Given that many attorneys general throughout the U.S. were impelled to subpoena the personnel files of priests,' I said, 'it is only just that the personnel files of teachers be subpoenaed as well. Not to do so would smack of selective indignation - even prejudice

- and that is not something the citizenry would approve.'

"Where is the media in all this? Isn't it news that the number of public school students who have been abused by a school employee is more than 100 times greater than the number of minors who have been abused by priests? All those reporters, columnists, talking heads, attorneys general, D.A.'s, psychologists and victims groups who were so quick on the draw to get priests have a moral obligation to pursue this issue to the max. If they don't, they're a fraud."

Though we have yet to hear from Secretary Paige, members will be happy to know that we received dozens of letters from state attorneys general. Whether they act on our recommendation is another matter altogether.

Catalyst, May 2004

SUGGESTED PRIORITIES FOR HUMAN SOCIETY:

1. Preventing nuclear holocaust, push-buttoned by a major dictator.
2. Preventing focused use of weapons of mass destruction by various dictators.
3. Preventing genocides.
4. Restraining terrorist activities.
5. Improving safeguarding of nuclear stockpiles everywhere.
6. Protecting continuous water supplies everywhere.
7. Preventing hunger everywhere.
8. Protecting continuous supplies of fuel.
9. Protecting continuous supplies of electricity.
10. Decreasing unemployment everywhere.
11. Protecting Social Security wherever applicable.
12. Protecting Medicare wherever applicable.
13. Reasonable protection of the environment.

Dr. MIROSLAV SYNEK
Independent Consultant
P. O. Box 5937
San Antonio, Texas 78201-0937
M.Synek@juno.com
210-738-9167

HIS STRENGTH AND SONG

He gives me strength from day to day
To face whatever comes my way;
He lifts me to great heights above
And reassures me of His love.
He walks with me when days seem long
And puts into my heart a song;
A lovely tune with sweeter words
That even stills the songs of birds...
But for a moment, then they sing
More sweeter songs the Savior brings,
Songs that lift a heavy load
When trudging down a lonesome road.
He is my hope, my joy, my life,
Who keeps me safe through storms and strife;
I'd not be able to carry on
Without His strength - without His song

Lou Ella Cullipher

The Lord is my strength
and my shield... with my
song I praise my God.

Psalms 28:7

Paths of Glory and Tribulations

The nationalistic movement of the 19th century Bohemia which ultimately led to the creation of the 1st Czechoslovak Republic in 1918 was fostered by numerous revivalists (*buditelé*) of various skills and backgrounds. The reawakening of the national consciousness and realistic aspirations for independence represent the most significant evolution of Czech history.

Let us focus at this point on the specific contributions of the literati (historians, biographers, novelists, poets, essayists, journalists, librettists and playwrights). Their achievements, measured against the repressive, autocratic political regime of the Austrian hegemony, are truly commendable. These outstanding men and women of letters are illustrated, along with brief descriptions of their personal attainments, for the readers' perusal:

Václav Beneš Třebízský

Václav Beneš Třebízský (1859 - 1884) was a Catholic priest and an author of historic stories published mostly in *Národní Listy* and the magazine *Lumír*. His romantic tales described quite objectively the Hussite activities as well as the period after the Battle of the White Mountain. He also published many legends and fairy tales during his relatively short lifetime.

Karel Havlíček Borovský

Karel Havlíček Borovský (1821 - 1856) was a Czech poet and political journalist. His early Pan - Slavistic leanings vanished after he had seen the pitiful conditions of serfdom during his visit of Russia. His critical observations were published in *Květy* (Blossoms) and *Obrazy z Rus* (Pictures from Russia). He continuously condemned chauvinism and "fair weather patriotism". On the recommendation of the historian František Palacký he became the editor-in-chief of *Pražské noviny* and *Česká včela* (Czech Bee). He was elected a representative to the *Říšský sněm* (Assembly of the Realm), but he relinquished his mandate in favor of his journalistic career. His epigrams and satirical couplets had often stronger impact on the public opinion than political speeches. Havlíček stood firmly against the absolutism of the Habsburg regime and its leader, baron Alexandr Bach. When the *Národní Noviny* were abolished in 1850, he began the publication of the political weekly *Slovan* in *Kutná Hora*, even though he was largely abandoned by his associates. After continuous police harassment Havlíček stopped his publications. He stood twice before the jury of the Prague Court, but was found not

guilty of alleged treason. Finally in December of 1851 he was arrested and deported to the small Tyrolian town of Brixen where he was detained, away from his family, in solitary confinement, for over 3 years. His forced exile tested his resolve but did not break his spirit. He wrote his Tyrolian Elegies, *The Baptism of St. Vladimír* and *King Lávrá* while interned in Brixen. After he was given permission to return to Prague "for a visit", he found out that his wife had passed away only a few days before his return. Sadly, he also discovered that most of his old friends, with the exception of František Palacký and Božena Němcová, had abandoned him. Due to his advanced stage of tuberculosis he died at an early age of 35 years. Havlíček's name became a symbol of courage, struggle for freedom and firm loyalty to democratic ideals and national independence. Havlíček's Chicago statue by the shore of Lake Michigan clearly demonstrates the pride and admiration of the Czech ethnic community for this valiant patriot.

Karel Jaromír Erben (1811 - 1870) was one of the most versatile literary figures of his generation. He succeeded as poet, prose writer, philologist, historian, and collector of popular folk legends, fairy tales, regional customs, songs and proverbs. He is perhaps best known for his anthology of somber ballads, gathered in *Kytice* (Nosegay or Bouquet). In 1846 he was designated an assistant and subsequently the Secretary of the Patriotic (later National) Museum in Prague. This magnificent building in Neo-Renaissance style remains a lasting symbol of Czech revivalist Movement. Its rotunda forms a pantheon and serves as a place for the state funerals of nation's dignitaries. Erben was not a political activist or publicity seeking patriot, but by his incredible diligence and perseverance he accomplished more for the Czech nation than most of his contemporaries. In 1851 he was elected the first archivist of the city of Prague. He also

Karel Jaromír Erben

contributed articles in the field of grammar, history and Slavic and Germanic mythology which were published in František Rieger's first Czech Encyclopedia. Erben belongs, alongside J. Dobrovský and P. J. Šafařík, to the foremost experts in the area of Slavic studies and founders of Czech ethnography and folklore.

Božena Němcová (1820 – 1862) was a Czech author of fairy tales, short stories and fictional biographical profiles. She stood in the forefront of Czech literature during the forties and fifties of the 19th century, next to K. H. Borovský, J. K. Tyl and K. J. Erben. During her childhood she was strongly influenced by her grandmother, Magdalena Novotná, a weaver from the Náchod region whom she forever immortalized in a fictional biography *Babička* (Grandmother). After her marriage at the age of 17 to a government financial clerk, the family frequently moved to obscure locations as a type of punishment for Josef Nemec's unabashed patriotism. Němcová was in touch with the patriotic

Czech society but lived in poverty with her 4 children in Prague while her husband was assigned to a remote government outpost in Hungarian controlled Slovakia. She belonged to a small circle of friends who were not intimidated by the Austrian police. She alone boldly placed a crown of thorns on the coffin of Karel Havlíček Borovský to symbolize his martyrdom. Her literary oeuvre included *Národní báchorky a pověsti* (National Fables and Legends), *Slovak Fairy Tales and Legends*, *Pictures from around Domažlice* and the aforementioned biographical novel *Babička*. Němcová's works and her dauntless stance in adversity have inspired several generations of Czech artists during the times of oppression.

Eliška Krásnohorská (1847 – 1926) was the nom de plume (pen name) of Alžběta Pechová, a leading personality of the emancipation movement, a poetess, prose writer and librettist. She honed her writing skills first as the editor of *Ženské listy* (Women's News) and developed her organizational ability

Božena Němcová

Eliška Krásnohorská

while presiding over the Women's Manufacturing Guild (*Ženský výrobní spolek*). Krásnohorská deserves credit for founding the first private all girl school in Prague (1890). It was the first college preparatory school (*gymnázium*) for girls in Austria. Among her most important poetic works were the intimate lyrical poems extolling the beauty of nature published in anthologies *Z Máje žití* (From the May of Life) and *Ze Šumavy* (From the Bohemian Forest). Her most lasting literary contributions, however, were the librettos for Bedřich Smetana's operas *Huňáček* (The Kiss), *Tajemství* (The Secret) and *Čertova stěna* (The Devil's Wall) and Zdeněk Fibich's opera *Blaník*. She also translated some Russian poetry of Puškin and Polish poems of Mickiewicz.

Tony Jandáček

*Photo on back page:
The Pantheon of the National
Museum in Prague.*

